

Lovec

glasilo Lovski zveze Slovenije

Julij 1976 **4**

MALI OGLASI

Ograje, vrtno in druge, iz aluminijaste žice, izdelujem po naročilu. Višina po želji kupca. — Ing. Lojze Kocmur, Podgorje 29, 63230 Šentjur pri Celju.

Prodajam tri brak-jazbečarke, vse rjave barve: psico plemenjakinja, staro 4 leta, s telesno oceno prav dobro in z opravljenimi preizkušnja; psički, ki sta stari po 4 mesece. — Friderik Grilc, Podkoren 74 A, 64280 Kranjska gora.

Prodajam brezpetelinko tricevko, kal. 16 — 16, 6,5 × 58 R, z daljnogledom in krogelnimi naboji. Puška je znamke: Wittener Excelsior, W. Colath Söhne, Frankfurt — in je odlično ohranjena. Ernest Lesjak, Ul. talcev 30, 61410 Zagorje ob Savi.

Brak-jazbečarko, staro 11 mesecev, rjave barve s temnimi ožigi, ugodno prodajam. Psica je primerna za šolanje. — Justin Žibert, Grajska pot 20, 61310 Ribnica.

Kupim dobro ohranjeno puško brezpetelinko dvocevko, kal. 16 — 16, ali kombinirano: šibre — krogla. — Jože Vranešič, Tribučje 54, 68340 Črnomelj.

Za uspešno zmanjšanje škode od divjadi — **novi električni pastir z elektronskim regulatorjem na baterijsko napajanje**. — Roman Gorjup, elektromehnika, Šmarca 85, 61240 Kamnik, telefon (061) 831-105.

Češko bokarico, kal. 16 — 7 × 57 R, z daljnogledom, prodajam. — Tone Peterneš, Koprivnik 2, 64225 Sovodenj.

Lovsko karabinko, 7 × 57, s strelnim daljnogledom in petelinko, kal. 16 — 16, in več kompletnih letnikov Lovca od začetka izhajanja — prodajam. Božidar Godec, Cesta v Laško 27, 63000 Celje, telefon (063) 23-350 od 20. ure dalje.

Prodajam kratkodlakega istrskega goniča, starega 4 leta, cena 1500 din. — Ivan Majnarič, Supilova 194, 51300 Delnice.

Psico poenterko, belo-črno, staro 9 mesecev, z rodovnikom — prodajam. Bojan Habjan, Stranska pot 3/VIII, 61290 Grosuplje.

Nemške kratkodlake ptičarje — mladiče, poležene 17. aprila, ugodno prodajam. So seraste barve (»špricani«). — Martin Pavlinič, Hum 21, 62270 Ormož.

Novo bokarico Suhl, kal. 7 × 65 R — 16 × 70, brez daljnogleda — prodajam. Damjan Jakelj, Titova 73, 64270 Jesenice.

Kupim kvalitetnejšo, dobro ohranjeno brezpetelinko bokarico oziroma brezpetelinko s privezjenima cevema, kal. 12 — 12, ali zamenjam za brezpetelinko Suhl, kal. 16 — 16. Janko Otoničar, Preška 26, 61215 Medvode.

Popravek

V Lovcu, št. 3/76, v Pripombi strokovnega sekretariata LZS, 81. stran, 1. stolpec, 2. odstavek, popravite tiskarsko napako: namesto »starostno kategorijo I« mora biti »starostno kategorijo II«.

Uredništvo

AUTAN
odganja insekte

BAYER

Komarjem zlahka ubežite z AUTANOM kožo si natrite

KOMARJE JE NA PROSTEM NESMISELNO UNIČEVATI, MOŽNO PA JIH JE ODGANJATI

AUTAN na koži zanesljivo odganja komarje, klope in drug mrčes.

AUTAN nanesimo na kožo: njegov za človeka sicer prijeten vonj odganja komarje ure in ure.

AUTAN se vedno dobro obnese v hiši pri odprtih oknih ali na prostem pri delu, športu, na lovu.

AUTAN ne draži kože, zato je primeren tudi za občutljivo, otroško kožo.

AUTAN v obliki solucije, mleka in spraya dobite v vseh poslovalnicah Lovske zadruga Lovec: v Ljubljani, Mariboru, Celju.

AUTAN proizvaja: Bayer-Pharma Jugoslavija, Ljubljana

JULIJ

MALI SRPAN

Vsak lovec mora vedeti

Po še veljavnem zakonu o lovstvu iz leta 1966 (Ur. list SRS, št. 22, od 7. 7. 1966, in Lovec, št. 5 — avgust 1966) je **lovna doba na srnjaka** od 1. junija do 30. novembra. Koliko srnjakov in kakšne kvalitete je dovoljeno odstreliti v teh 6 mesecih v posameznem lovišču, določa odstrelni plan LD. Kdaj oziroma v katerem mesecu pa je dovoljeno upleniti srnjaka določene kvalitete (II b, I b, I a) pa določa poslovnik oziroma ustrezni sklep LD. Le-ta tudi odreja, kdo ima pravico upleniti srnjaka, koliko srnjakov, kakšne kvalitete in pod kakšnimi drugimi pogoji. — Na območju nekaterih občin je bil letos dovoljen odstrel telesno šibkih srnjakov že tudi v drugi polovici maja; občinska skupščina oziroma njen pooblaščen organ lahko v utemeljenem primeru, skladno s 6. členom zakona o lovstvu, dovoli lov na katero koli divjad tudi med lovopustom, predpisanim z zakonom.

LOVEC

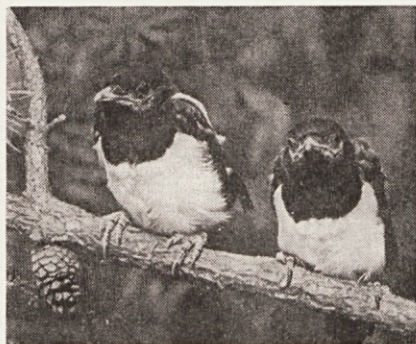
glasilo Lovske zveze Slovenije

LIX. letnik

št. 4

julij-mali srpan 1976

Mladi sraki. – Sračje gnezdo je zneseno iz trnovih šibic, obmetanih in prevlečenih z glino in prstjo ter prekrito s trnovim nadstreškom. Znotraj je obloženo s finimi bilkami, živalsko dlako in podobnim. Samica znese pri nas navadno v aprilu 6 do 8 jajc in potem sama vali. Samec budno straži okrog gnezda, a vali ne, kakor je to navada npr. pri sorodnicah šojah. Po 17-18 dneh se izvalijo mladiči, ki zletijo v treh tednih.

Tedaj je lov s puško na srake najuspešnejši. Velja namreč, da je srake zaradi njihovega roparskega plenjenja gnezd majhnih pa tudi večjih ptic treba držati zelo, zelo na kratko. Nekaj koristi pa je sraki vendarle treba priznati, saj uničuje tudi polže, miši in druge človekove škodljivce.

Vsebina:

Jadran Markežič	Preveč srnjadi na Koprskem, zato slabše rogovje in manjša teža	98
Peter Likar	S kemijo in tehniko nad živali	102
Štefka Boljka	Kresničke, pesem	104
Tone Svetina	Skupnost organizacij združenega dela za varstvo, gojitev divjadi, lov in ribolov	105
Iz jugoslovanskih republik in	pokrajin: Spremembe in dopolnitve lovskega zakona SR Hrvatske – ing. Ž. Štahan	109
	»Crna mlaka« in še kaj – prof. Z. Mikulič	109
	»Bela smrt« je morila v Gorskem kotarju – A. Frković	110
Po lovskem svetu:	Ljubezan namesto smrti – Rudolf Luskač – Aleksander Pajtler	111
Lovski oprtnik:	Ne streljaj, dokler . . . – F. Kozelj	115
	Vzroki degeneracije divjadi – V. Rejc	116
	Skušali smo jim pomagati – A. Razpet	117
Vprašanja – odgovori:	O lovskih gostih – K. B.	118
Mladi pišejo		118
Jubilanti		118
Lovska organizacija:	Še k članku »Do kdaj bomo lovci tako neenotno oblečeni?« – V. Štefanič	119
	LD Jesenice za 30. obletnico – F. P. – B. B.	121
V spomin:	Dr. France Kovič, Vladimir Pleničar	122
Lovska kinologija:	Odgovor na članek »Ali je po 30 letih sploh mogoče kaj takega« – Kinološka komisija ZLD Koper	123
	Vladimiru Pleničarju v spomin – Uredništvo	125
	Cenik za lov inozemskih lovskih gostov v SR Sloveniji	126

LOVCA izdaja Lovska zveza Slovenije, Ljubljana, Zupančičeva 9. Glavni urednik Tone Svetina, odgovorni urednik France Cvenkel. Vse gradivo za objavo pošiljajte Uredništvu LOVCA, Zupančičeva 9, 61001 Ljubljana, poštni predal 505, telefon (061) 21-245 in 21-819. – Rokopisov in fotografij ne vračamo. – Letni prispevek področnih lovske zvez Lovski zvezi Slovenije, v katerem je vračunana tudi naročnina za Lovca, je po članu 155 din. Za druge naročnike je letna naročnina 120 din, za inozemstvo 140 din. Posamezna številka 10 din. – Cene malim oglašom za člane lov. organizacij: do 15 besed 14 din, od 15 do 25 besed 17 din, od 25 do 35 besed 22 din, od 35 do 45 besed 30 din; za vse druge dvojnina cena. Male oglase je treba plačati hkrati z naročilom! Ziro račun Lovske zveze Slovenije: 50101-678-47158. – Tiskala Tiskarna »Jože Moškrič« v Ljubljani. – Po mnenju Republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SRS, št. 421-2/72, oproščeno prometnega davka. – Ta številka je izšla v 17 800 izvodih.

Preveč srnjadi na Koprskem, zato slabše rogovje in manjša teža

Zapis s posvetovanja v Kozini

Jadran Markežič

Srnjad na koprskem območju se hitro množi, pri tem se pa rušijo razmerja v populaciji te divjadi. Zato je Lovska zveza Koper sklicala za 25. 11. 1975 v Kozini posvetovanje zastopnikov lovskih družin in lovskih strokovnjakov.

Zastopane so bile navedene lovške družine koprške in postojnske zveze: Kojnik-Podgorje, Rižana, Dekani, Slovensko Gračišče, Sežana, Marezige, Črna jama, Gaberk-Divača, Obrov, Bukovca, lirska Bistrica, Zemon, Videž-Kozina, Timav-Vreme, Slavnik-Materija, Izola, Koper, Šmarje.

Vabilu so se odzvali tudi strokovnjaki: Janez Čop, vodja odseka za lovstvo IGLGS; Blaž Krže, sekretar LZS; Tone Simonič, predsednik komisije za gojitev divjadi LZS; Lado Švigelj, direktor TOZD gojitveno lovišče »Medved« Kočevje; Stane Valentinčič, predstojnik Inštituta za zoohigieno in patologijo divjih živali BF. Navzoč je bil tudi predsednik LZ Postojna Franc Bittner s sodelavci.

Posvet je začel predsednik LZ Koper Italo Pečarič, ki je med drugim dejal: »V naših loviščih imamo dovolj srnjadi, celo preveč, kar pomeni, da smo lovci izpolnili povojno obveznost: obogatiti lovišča. Toda več znakov in pojavov nas opozarja, da bo s to divjadjo treba začeti drugače gospodariti. To sicer še niso alarmantni pojavi, vendar znaki, po katerih lahko sklepamo, da je vendar treba nekaj ukreniti. Zbrali smo se, da na osnovi teorije in izkušenj pridemo do konkretnih zaključkov za naše nadaljnje delo.«

Osnova za razpravo je bilo poročilo Valentina Primožiča o stanju srnjadi na Koprskem:

LZ Koper združuje 14 lovskih družin, ki upravljajo lovišča s skupno

površino 67 000 ha. Od te je 29 000 hektarov do 400 m nadmorske višine, 38 000 ha pa ima višjo lego. Šest lovskih družin v kraško-brkinskem predelu, z nadmorsko višino nad 400 m, je imelo v lov. letu 1969/70 po 33 srnjadi pomlad. staleža na 1000 hektarov in je na enaki površini odstrelilo po 5 srnjadi.

Druge lovške družine Šavrinskih brd in lovišča tik ob morju so imele v istem letu po 14 srnjadi na 1000 hektarov in so na enaki površini odstrelile po 2,5 srnjadi.

V lov. letu 1973/74 je prvih šest lov. družin v svojih planih prikazalo na 1000 ha po 32 srnjadi, odstrelilo pa na enaki površini 6,3 srnjadi. V istem letu so lov. družine Šavrinskih brd in obalne že imele na 1000 ha 25 srnjadi pomlad. staleža in so odstrelile na enaki površini že tudi po 6,3 srnjadi.

Letni odstrel smo planirali 70 % od števila, ki predstavlja letni prirastek. Toda dejansko smo v letih od 1969 do 1972 na celotnem območju LZ Koper odstrelili le 63 % planiranega (bonitiranega) odstrela.

Številčnost srnjadi je medtem zelo hitro naraščala v loviščih izpod 400 m nadmorske višine. Značilno je še to, da se srnjad kopiči na razmeroma zelo majhni površini in da se intenzivno seli v revirje ob morju.

V šestih loviščih kraško-brkinskega predela je bil l. 1970 pomladanski stalež ocenjen na 1289 srnjadi, odstreljene pa je bilo 188. Leta 1972 je bil pomladanski stalež 1508, odstrel pa 227.

V loviščih izpod 400 m nadmorske višine je bil l. 1970 pomladanski stalež 560, odstrel pa 121; leta 1972 je bil pomladanski stalež 665, odstrel pa 194.

Kvaliteta srnjadi, tako po trofejah kakor telesni teži, se je poslabšala. Poprečna teža srnjadi (iztrebljene) je bila v letu 1975 12 kg.

Naj bodo za primer podatki iz LD Dekani. Lovišče je oddaljeno od morja 5 km.

Odstrel v lovišču LD Dekani

Srnjad	V letih			
	1971	1972	1973	1974
srnjaki	26	26	27	34
od tega gubarji	8	18	8	15
srne	18	26	29	34
popr. teža srnjakov, kg	16,50	14,80	14,50	14,50
popr. teža srn, kg	15	14,50	14,10	14

Iz razprave smo zajeli naslednje:

Stane Valentinčič: Opisano stanje je posledica dosedanjega dela. Ali je bilo kaj narobe v določenem času in določenih pogojih, prepustimo presoji znanstvencev. Začetek gojitve divjadi pri nas je dediščina, ki smo jo dobili od naših sosedov. Sedaj po mnogih letih izkušenj in proučevanj prehajamo znanstveno na prirodni model gojitve divjadi. Ne zanikujemo vrednosti bonitiranja po klasični metodi, vendar ugotavljamo, da je bilo nepopolno. Biološka in ekološka dejstva kažejo glede sr-

njadi na tem območju na povsem drug način popravljanja stanja. Izračunavanje prirastka pri srnjadi ne ustreza. Nesporno je, da je srnjadi veliko več, kakor naj bi je bilo po izračunanjih. Poseg v stalez s 16 do 20% odstrelom je premajhen. Pri gospodarjenju smo gotovo izpustili nekaj bistvenih elementov. Nova izhodišča nas morajo spraviti iz slepe ulice, v katero smo zašli. Narava nam bo sama narekovala, le tenkočutno ji moramo prisluhniti.

Janez Rotar: Posredno in neposredno smo izražali misel, da je prirastek večji, kakor smo ga predvidevali in planirali. Lovec dosti ne greši, ko daje oceno. Nagiba se le bolj k čuvanju divjadi in je previden pri planiranju in izvajanju odstrela. Vendar je treba pogumneje povedati, koliko je treba odstreliti in kako naj odstrel izračunamo.

Blaz Krže: Bonitiranje je opravilo svoje poslanstvo. Toda pogoji za divjad se spreminjajo, ponekod na slabše, ponekod na boljše. Zato so korekture bonitiranja vedno možne, vendar se moramo zadeve lotiti enotno. Srnjadi je na tem območju več zaradi večjega naravnega prirastka. Divjad ima svoja življenjska območja neglede na meje lovišč. Zato bo moralo biti naše gledanje in ukrepanje usmerjeno v lovskogojitvena območja, ki jih predvideva novi lovski zakon. Z odstrelom reguliramo marsikaj, vendar mora imeti prednost izbirni odstrel.

Tone Simonič: Bonitiranje nam predvsem pove, koliko živali lahko živi na površinski enoti. Dosedanji način bonitiranja je upošteval premalo faktorjev. Bonitira-

nje pa nam ne pove, koliko divjadi je oziroma biva na površinski enoti. Poslužiti se moramo drugih poti, da to ugotovimo. Živalske in rastlinske vrste v naravi družijo nešteto vezi, temu pravimo populacijske združbe. Ob porušenem ravnovesju med vrstami se pokažejo negativne posledice, npr. zmanjševanje teže, bolezni, motnje v konstituciji rogovja. Če nam divjad propada zaradi prenaseljenosti, potem moramo njeno število zmanjšati oziroma povečati odstrel (redukcijski odstrel). Pri tem je skoraj vseeno, kaj streljamo, povsem drugače pa je v normalnih razmerah, ko moramo paziti na spolni sestav populacije.

Koliko in kaj bomo odstrelili, je treba argumentirano utemeljiti, potem ne bomo naleteli na gluha ušesa (na občinski skupščini, ki odstrelne plane potrjuje). Brez bojazni lahko planiramo povečanje odstrela za 25% pri odrasli srnjadi in pri mladičih celo za 50%. Če se v dveh letih pri tolikem odstrelu stanje ne popravi, moramo odstrel še povečati. Tako bomo po empirični (izkustveni) poti prišli do meje, čez katero ne smemo. V takšnem goščavju, kakor je na vašem spodnjem območju, bi si pri količinskem odstrelu lahko veliko pomagali s psi goniči. Osnutek novega lov. zakona je v tem oziru nepravilen, ker ne predvideva tudi lova na srnjad s psi.

Anton Jakomin: Splošno slovenski predpisi ne upoštevajo specifičnosti našega območja. Konfiguracija terena, njegova nedostopnost in neprehodnost so pogoj za večje kopičenje divjadi na majhnih površinah. To pripomore k večjemu okuževanju z različnimi boleznimi. Še posebno velike koncentracije divjadi so na krmiščih,

ob napajališčih in solnicah. V neposredni bližini je državna meja, ob kateri je tako rekoč po naključju rezervat (lov omejen oziroma prepovedan). Poleg tega pa še dejstvo, da v sosednji Italiji srn ne streljajo; zagovarjajo celo razmerje 1 srnjak : 10 srn. Pri nas je veliko predelov, kjer srnjad sploh ne izstopa. Tu sta zalaz in čakanje nemogoča. Zato torej zahteva, da bi se dovolil lov na srnjad tudi s psom.

Vojko Umer: Tretjina našega lovišča (LD Kojnik-Podgorje) je poraslo z goščavo, ki jo sestavlja robida in pritlikavo drevje oziroma grmičevje. Pri tem je pa lov s psom na srnjad prepovedan, prav tako tudi skupinski pritiski. Večkrat smo že rekli, da naj povečamo odstrel, a ne vemo, do katere meje. Odstrelni plan je namreč podvržen tudi presoji upravnega organa, kar je pa lahko tudi zavora. Nismo še prišli tako daleč, da bi lahko planirali odstrel mimo doslej veljavnih norm.

Miro Prunk: Sežansko področje zagovarja uporabo psa na pritiskih na srnjad. Mnenje lovcev, ki so na »vladi«, je glede tega seveda povsem drugačno. Poprečna teža srnjadi tudi v našem lovišču pada, v nekaj letih smo zabeležili upad poprečne teže srnjakov za 2 kg, srn pa za 4 kg.

Janez Čop: Zaraščenost naših lovišč bo vse večja. Preživela miselnost izpred nekaj sto let nas še vedno obremenjuje in zavira. Nekateri se je že uspešno otresajo, mi pa še vedno cincamo.

Lado Švigelj: Pri nas na Kočevskem ni čutiti nobene potrebe,

Lovske zveze	Odstrel v letu 1974					Stalež spomladi – april 1975 (spodaj april 1974 in 1973)		
	srnjaki	srne	srnjački	srnice	SRNJAD SKUPAJ	srnjaki	srne	SRNJAD SKUPAJ
1. Bela krajina	66	58	21	15	160	433	543	986
2. Celje	945	667	82	339	2 033	3 620	5 030	8 650
3. Gorenjska	608	407	77	138	1 230	2 277	3 540	5 817
4. Gorica	856	883	196	232	2 167	3 704	4 666	8 370
5. Gornja Radgona	75	61	11	28	175	285	382	667
6. Idrija	174	133	44	59	410	789	882	1 671
7. Kočevje	277	215	63	63	618	980	1 432	2 412
8. Koper	192	193	37	43	465	1 174	1 314	2 488
9. Ljubljana	838	683	176	311	2 008	3 637	5 467	9 104
10. Ljutomer	41	32	7	16	96	149	208	357
11. Maribor	951	830	148	444	2 373	4 722	6 427	11 149
12. Notranjska	210	194	40	52	496	849	1 152	2 001
13. Novo mesto	200	129	30	50	409	1 201	1 758	2 959
14. Posavje	199	120	14	31	364	1 010	1 426	2 436
15. Postojna	494	416	53	104	1 072	1 872	2 776	4 648
16. Prekmurje	162	157	51	63	433	714	1 130	1 844
17. Ptuj	291	270	39	125	725	1 068	1 688	2 756
18. Zasavje	196	110	11	26	343	820	1 067	1 887
SKUPAJ	6 775	5 558	1 105	2 139	15 577	29 314	40 888	70 202
Lov. leto 1973/74	5 973	4 863	911	1 771	13 518	26 863	38 417	65 280
Lov. leto 1972/73	5 480	4 496	806	1 630	12 412	25 899	36 530	62 429

da bi uporabljali za lov na srnjad pse. Selekcijo na Kočevskem izvajajo lisica, volk, ris, medved. V lovišču Medved smo poskusno povečevali odstrel od 50 do 400 srnjadi, a smo pri odstrelu 400 ugotovili, da se je populacija te divjadi začela nevarno zmanjševati. V teku let smo ugotovili, da je dopustna mera odstrela v lovišču Medved med 300 in 350 srnjadi. Dalje smo tudi ugotovili, da je idealno razmerje med spoloma 1:1, zato ustrezno temu planiramo in izvajamo odstrel. Pomemben razlog proti lovu srnjadi s psi je, da pred strelom na takem lovu živali ne moreš tako dobro oceniti kakor na zalazu in čakaniu.

Franc Počkaj: Zime v pravem pomenu pri nas že ni bilo več let, zato tudi pozimi ni selekcije. Srne vodijo tudi po tri mladiče. Zaradi ugodnih vremenskih pogojev često vsi preživijo zimo in slabotni lanščaki nosijo zakrnelo rogovje – gumble.

Gabrijel Trček: V glavnem so gumbarji srnjaki lanščaki. Zanima nas, kakšen naj bo odstrel srnjakov nasploh in kako je z odstrelom kapitalnih (Ia) srnjakov pred prskom.

Blaž Krže: Praktični nasvet je – ne številčno omejevati odstrel srnjakov IIb, povečati odstrel mladičev, zlasti srnic, in srn za izravnavo spolnega razmerja. Treba pa se je ustrezno organizirati in usposabljanje. Z etičnega, strokovnega in tudi zakonskega vidika je predlog za uvedbo brakad na srnjad nesprijemljiv in voda na mlin nedeljskih lovcev.

Stane Valentinčič: Pojav gumbarjev je posledica, ne vzrok nečesa. Če jih streljamo, odpravljamo samo posledico, vzroki pa ostanejo. Če nas vodi načelo odstrela za trofejo, odstrelimo torej boljšega; to kar je danes boljše, ne vemo, če bo še jutri. Trofeja je rezultat ekoloških in ambientnih razmer. Skrb za zdravo okolje z zadostno količino prave hrane je bistvo vprašanja, ne pa odstrel gumbarjev. Dedna zasnova pri živih bitjih, konkretno pri srnjadi, je dovolj široka in ima odstrel kapitalnega srnjaka pred prskom ali po prsku enak učinek za nadaljnji razvoj vrste.

Posvetovanje je zaključil predsednik LZ **Italo Pečarič:** »Sklepam, da smo razumeli smoter tega srečanja. Razgovor je bil zelo ko-

risten, čeprav naša stališča v več vprašanih niso enaka. Dejstvo pa je, da vsa primorska regija predlaga, naj novi lovski zakon dovoli pogone na srnjad tudi s psi. Toda soglasje za brakade na srnjad naj bi dajale v utemeljenih primerih področne LZ. Poudarjam, da je bil sestanek namenjen razčiščevanju določenih vprašanj, hkrati pa so bili izraženi tudi predlogi, kako naj bi bilo v bodoče. S tem pa se v naših sedanjih predpisih o lovu na srnjad nič ne spremeni. Sedaj še veljavne predpise in dogovorno sprejete sklepe na raznih nivojih moramo spoštovati in jih do nadaljnjega izvajati. Kaj bi bilo, če bi vsaka lov. družina in vsak lovec na svoj način začela izvajati lov! S samoupravnim sporazumom ali z dogovorno sprejetimi sklepi pa tudi v okviru sedanjega zakona (iz leta 1966) lahko rešimo več vprašanj.

Tolikšen stalež srnjadi na našem območju dokazuje, da je bila vse-skozi prva skrb naših lovcev čuvati divjad. To plemenito načelo nas mora voditi še nadalje, vendar ne na škodo kvalitete divjadi. Naši lovci so v povojnem obdobju čast-

Lovsko-gospodarske organizacije	Odstrel v letu 1974					Stalež spomladi – april 1975 (spodaj april 1974, 1975, 1976)		
	srnjaki	srne	srnjački	srnice	SRNJAD SKUPAJ	srnjaki	srne	SRNJAD SKUPAJ
1. Fazan	15	31	3	6	55	80	110	190
2. Jelen	60	33	3	13	109	165	203	368
3. Kompas	61	36	4	15	116	150	230	380
4. Kozorog	170	90	10	6	276	450	617	1 067
5. Ljubljanski vrh	29	22	6	14	71	130	136	265
6. Pohorje	140	23	—	21	184	371	411	782
7. Prodi	8	2	—	—	10	50	50	100
8. Medved	150	129	32	62	373	425	484	909
9. Triglav	119	55	—	—	174	571	857	1 428
10. Žitna gora	25	14	7	9	55	75	85	160
SKUPAJ	777	435	65	146	1 423	2 467	3 182	5 649
Lov. leto 1973/74	633	316	47	140	1 136	2 573	3 090	5 663
Lov. leto 1972/73	569	296	53	104	1 022	2 411	3 177	5 588
Skupaj lovske družine in lovske gosp. organ.								
Lov. leto 1974/75	7 552	5 993	1 170	2 285	17 000	31 781	44 070	75 851
Lov. leto 1973/74	6 606	5 179	958	1 911	14 654	29 436	41 507	70 943
Lov. leto 1972/73	6 049	4 792	859	1 734	13 434	28 310	39 707	68 017

no izpolnili svojo nalogo, saj so opustošena lovišča napolnili in popestrili z divjadjo do zavidljivih mej. Značilnost bodoče delovne etape pa naj bo predvsem prizadevanje za kvalitetno srnjad v naših lepih loviščih.«

Pripomba:

V poročilu je več kritik na prepoved lovljenja srnjadi s pomočjo psov. Izražene so želje in predlogi, da naj bi bilo pod določenimi pogoji dovoljeno loviti srnjad tudi s psi.

Menim, da ni pravega razloga za kriziranje predpisa (zakona), ki ureja to vprašanje. Kajti sedaj še veljavni lovski zakon iz leta 1966 ne prepoveduje lova na srnjad s psom, pač pa v svojem 19. členu prepoveduje streljati srnjad na brakadah. To je pa vsekakor razlika, na katero se na splošno pozablja.

Pojem »brakada« se je oblikoval že davno, uzakonil pa ga je Pravilnik za izvajanje zakona o lovu iz leta 1949 (Ur. list LRS, št. 26/50 in št. 33/50).

Čeprav sta zakon o lovu iz leta 1949 in pravilnik o izvajanju tega zakona iz leta 1950 prenehala veljati s sprejetjem novejšega zakona o lovu leta 1954, se pojem brakade ni spremenil. Tudi lovski zakon iz leta 1954 in sedanjí lovski zakon iz leta 1966 sta prepovedala loviti srnjad na brakadah, nove

definicije, kaj je brakada, pa nista postavila. Torej mora še sedaj veljati prvotni pojem brakade.

Kaj je torej brakada? Brakada je skupen lov z najmanj dvema lovskima psoma za glasen lov in z najmanj tremi lovci-strelci.

Iz navedenega je razvidno, da je lov z enim psom za glasen lov in več kot tremi lovci dovoljen tudi na srnjad, ker to ni brakada. To je pa dovolj.

Tudi en sam pes gonič prežene srnjad iz še takšne goščave. Z le enim psom na lovu je tudi ocenitev srnjadi pred strelom večkrat možna. Pred enim psom se tropič srnjadi večkrat tako »razbije«, da ena žival (vodeča srna) beži pred psom, druge pa odskočijo, se počasi umikajo, postajajo, poslušajo gonečega psa in pridejo tudi pred lovca na stojišču.

Če bi pa lovski zakon na splošno dovolil loviti srnjad na brakadah, bi bila to »nevarna« priložnost, da bi naši goniči še bolj, kakor to že znajo, gonili srnjad. Ta divjad ima namreč mnogo močnejši telesni dah kakor zajec in lisica. Prav malo vaje je treba in srnjad bo strastno gonil vsak pes, s še tako slabim nosom. Zato bi lov na srnjad z brakadami pomenil tudi v naši kinologiji korak nazaj. Sicer za brakade ne pridejo v poštev le goniči, ampak tudi drugi psi za glasen lov. Vendar naj samo glede goničev pripomnim, da je namen kinološkega oziroma lovskega prizadevanja, da bi

goniče vseh pasem usposobili za težje naloge. Tudi gonič naj bi bil šolan pes, naj bi čim hitreje izsledil, dvignil in vztrajno gonil zajca, lisico, ki imata v primerjavi s srnjadjo šibek telesni dah. A če boš psa navajal na srnjad, ne boš dosegel, da bi dobro iskal in gonil zajca, lisico. Uveljavitev obravnavanega predloga pa bi potegnila za seboj še marsikaj, npr. spremembo pravilnika o ocenjevanju dejavnosti goničev in drugih psov za glasen lov.

S tem v zvezi naj se še dotoknem stare pripombe, češ da bi kvaliteti srnjadi koristilo, če bi jo goniči večkrat in bolj pregonili. Kdor se udeležuje brakad, ve, da imamo še vedno veliko psov, ki raje, bolje in vztrajneje gonijo srnjad kakor pa zajca in lisico. Zato je odveč strah, da naša srnjad kmalu več ne bo znala teči.

Lovski zakon torej ne prepoveduje lova na srnjad s psom. Če in pod kakšnimi pogoji pa člani lovske družine smejo loviti srnjad le z enim psom za glasen lov (gonič, brak-jazbečar, jamar, šarivec) pa mora predpisovati družinski poslovnik. Vsako izrabljanje tega zakonskega določila (odstrelsrnjadi na brakadah) je pa po 28. členu zakona o lovstvu kaznivo.

France Cvenkel, odgovorni urednik

S kemijo in tehniko nad živali

Iz knjige »Domovina, si še kakor zdravje?«

Peter Likar

Med posebne naloge lovske organizacije spada tudi varstvo narave in okolja sploh. Za izvrševanje te naloge pa moramo biti poučeni o bistvu in obsegu problema. Aprila letos je v založbi Borec izšla knjiga Domovina, si še kakor zdravje? V njej nam avtor Peter Likar nazorno in dokumentirano prikazuje ogroženost našega okolja – vode, zemlje, zraka, hrane, živali, človeka itd. Zastrašujoča vizija kratkovidne družbe, ki sama sebi koplje grob – če ne bomo kmalu, takoj okrepali! V kritični analizi stopnje ogroženosti našega, slovenskega okolja so v knjigi hkrati že tudi napotki, kaj storiti. Tekst dopolnjuje 120 celostranskih barvnih in črno-belih fotografij.

To je knjiga, ki bi jo moral prebrati vsak lovec! Svoj prostor naj bi našla v knjižnici vsake lovske družine! Namesto obširnejše recenzije objavljamo iz nje nekaj odlomkov.

Uredništvo

Z onesnaževanjem smo posegli tudi v svet divjih živali. Ko smo si zagotovili dovolj prehrane, si zgradili industrijsko bazo in si zagotovili ustrežna bivališča, smo z nepremišljenim odnosom do narave prizadeli tudi sesalce, ptiče, koristne žuželke itd. Uničujemo jih s kemičnimi sredstvi, tehničnimi pripomočki in z iztrebljanjem.

Za nas je dovolj pretresljiva novica, da so na kmetijskem inštitutu v Ljubljani odkrili sledove DDT v postrvih v gornji Savi. Po podatkih tega inštituta pa imajo ščuke v sebi še več DDT kot postrvi. Če ima v sebi DDT ščuka kot roparska riba, ki stoji na koncu vodne prehranjevalne verige, potem je to znak, da so sledovi pesticidov tudi v drugih ribah, s katerimi se hrani. V naših ribah so našli 5 ppm DDT. Za človeka ta količina še ni nevarna, za ribe pa pomeni, da DDT že načenja njihovo normalno reprodukcijo. Nihče ne ve, kaj bo »ribji« DDT v naših telesih pokazal v prihodnosti.

O neposrednem uničenju rib zaradi »nestrupenega« pesticida smo že pisali. Naj primer le še enkrat povzamemo. Ko je zašel v potok Mišco na Bledu fitofarmaceutski pripravek, so bile v njem uničene

skoro vse ribe. Priče pripovedujejo, da so poginile pretresljive smrti. Fitofarmaceutski pripravek je deloval nanje tako, da so se metale iz vode, krčevito zvijale, hlatale za zrakom, se naposled obrnile na hrbet ter poginile.

S kemijo nad ptiče

Tisoč in tisoč ptičjih hišic, ki smo jih postavili po vsej Sloveniji, pričča o tem, da smo Slovenci kulturnejši od zahodnih sosedov, ki vsako leto polove, pobijejo in pojedjo milijone ptic selivk.

Pri nas velja na srečo staro kmečko spoznanje, da so ptiči eden najtrdnjših uravnavalcev biološkega sistema. V novejšem času pa biologi ugotavljajo, da ptiči zaležejo vsaj toliko kot fitofarmaceutski pripravki. Še posebej, če znajo kmetijci najti razumna ravnovesja med kemijo in naravo. Ptičeslovci trdijo, da se nikakor ne morejo v celoti strinjati s fitofarmaceuti. »Kemična sredstva, s katerimi škropijo sadovnjake, gozdove in polja, delujejo le enkrat,« pravijo. »Ptiči pa uničujejo mrčes vse leto.« S pesticidi uničujemo (poleg škodljivcev) tudi ptiče. O tej škodi ni podatkov, posamezniki pa vedo marsikaj povedati o tem.

Režiser Jože Bevc je prav med uničevanjem turistično nadležnih komarjev snemal enega svojih filmov ob morju. V Koprju je videl na tleh več sto ptičev. Pravi, da so jih grabili z grabljami in nalagali na vozičke. Seveda niso škropili v Koprju, ampak v Ankaranu. Veter pa je zanesel strup kilometre daleč in ubijal na daljavo. Pa tudi ptiči, ki so lovili mrčes, so najbrž prav v tem času poletavali do Ankarana.

Za uničevanje komarjev potresejo na tem področju iz aviona do 2000 kilogramov nuvanola (organsko-fosforni insekticid). Po podatkih, ki jih imam na voljo, pa insekticid ni vplival le na ptiče,

čebele in komarje, ampak ga je zanašalo tudi nad morje. Da bi ugotovili, kako daleč je segalo to nesmotrno potresanje, sta se Morska biološka postaja in kmetijski inštitut odločila, da bosta raziskala vsebnost biocidov tudi v morskih organizmih.

Če bi načrtno in zavestno gojili ptiče, bi se lahko izognili marsikateri nesreči, ki jo danes prinaša sodobna kmetijska kemija. Ne pozabimo, da sinica pospravi na dan več žuželk, kot tehta sama, in da en siničji par izvali na leto tudi 25 siničk. Poleg tega niti nimamo na voljo toliko kemičnih sredstev, da bi uničili ves mrčes. Ptiči opravljajo nalogo bioloških »pesticidov«. Ves dan in večkrat na dan in povsem brezplačno. Mi se pa na vse način trudimo, da bi ptiče čimprej in čimbolj učinkovito spravili s sveta. Zato seveda ne moremo v celoti postaviti na zatožno klop kmetijskih kemičnih pripravkov. Marsikdaj bi jih lahko bolje usklajevali tudi z naravnimi uničevalci zalege. Pa še to! Biološki boj je trajnejši od kemičnega.

Za štokljo se nam za zdaj ni treba posebej bati. Čeprav je iz podatkov razvidno, da se je še leta 1965 izvalilo pri nas kakšnih 450 štokelj, 1974. leta pa le še 200, večja zaskrbljenost ni potrebna. Še posebej ne, ker imajo naši Prekmurci visoko kulturo v odnosu do teh ptic. Le spomnimo se, kako strogi so do tistih redkih kršilcev »prekmurskega moralnega kodeksa«, ki pravi, da je štokljo treba negovati in ohranjati. Lep primer take kulturne geste se je zgodil v neki vasi, kjer je kmet porušil dimnik, na katerem je bilo štokljinno gnezdo. Namesto dimnika je postavil visok kol, na katerega je pritrdil kolo kmečkega voza in nanj presadil gnezdo. Pri nas je vedno manj nekaterih vrst ptičev. Tako dobesedno izgubljajo tla pod nogami vse močvirske ptice. Ker smo se vse prepogosto odločili za graditev različnih ob-

Temne vizije

Foto E. Jankovič

jektov na plodni zemlji, moramo zdaj za kmetijske obdelovalne površine uporabljati močvirja. Ko zasipavajo močvirje, nihče ne misli, da bo zato izgubila dom divja raca ali grahasta tukalica ali pa mokož, regeljc in vodomec.

Hujši od barbarov

Pišem »neslovensko« poglavje. Dasiravno gre za problem, ki nas zadeva le posredno, menim, da je vendarle koristno objaviti nekaj podatkov o »industriji« poboja ptičev. Gre namreč za to, da se lahko tudi pri nas zelo hitro pojavi podjetje, ki bi se mu zazdelo potrebno, da si z množičnim ulovom in pobojem ptičev na hitro dvigne svoj hišni »proračun«. Do takih zlih predvidevanj namreč ni tako zelo daleč. Imamo že nekaj podjetij in ribiških organizacij, ki so si zgradile velike ribnike (v zadnjih letih menda okrog 50), ob katerih je začelo gnezditi tisoče ptičev in ki lahko postanejo zelo hitro vir dodatnega – nepoštenega zaslužka.

Asistent inštituta za biološke

raziskave iz Beograda Vojislav Vasić mi je namreč posredoval del svoje dokumentacije, ki jo v zvezi s tem podjetjem povzemam. Gre za ribiško gospodarsko organizacijo EČKA v Banatu, ki ima velike ribnike, ob katerih se je v preteklih desetih letih ugneznilo deset tisoče ptičev.

Leta 1973 je po podatkih Politike lovilo na terenih okrog EČKE več kot 2000 italijanskih lovcev. Z drugimi besedami: na teh poljih je lovilo v sezoni poprečno 200 do 300 lovcev na dan. Poročali so, da ti »lovci« odstreljujejo deset tisoče ptičev.

Posledice so ptičeslovci zaznali že kmalu. Opazili so namreč, da se število močvirskih in drugih ptičev usodno zmanjšuje. Med pograšanimi so tudi z zakonom zaščiteni ptiči, koristni za kmetijstvo in gozdarstvo. Kršilci zakona se pred hudimi obtožbami izgovarjajo, da so ptiči »škodljivci«, da ropajo njihovo ribje bogastvo in da jih je potrebno iztrebiti. Pri tem navajajo dokaze, ki z biologijo nimajo prav nič skupnega. S takimi »biološkimi« dokazi je to podjetje 1951. leta organiziralo cele akcije za uniče-

vanje ptičjih kolonij. Uprava podjetja je za poboje ptičev delila posebne nagrade. Tako so na primer dobivali lovci za odstrel ptičev od štiri do osem lovskih nabojev (na primer za odstrel orla).

»Lovci« so v letu 1951 – poroča Vasić – vozili po tamkajšnjih ribnikih cele čolne ptičjih jajc, mladim pa so porezali gornje dele kljunov in jih pustili, da so se mučili in nazadnje žalostno poginili.

Vse to je bil dovolj velik razlog, da je na tako ravnanje reagirala tudi mednarodna javnost in protestirala proti takemu barbarstvu, kakršnega ne poznajo niti drugi evropski narodi, ki so znani po svojem »sladokusnem« nagnjenju do ptičev. EČKA se ni brigala za to, da je naša država soprodpisnica Mednarodne konvencije za zaščito ptičev.

Podatki, ki jih navaja Vasić, pa imajo še druge razsežnosti. Italijanski lovci so lovili na ribnikih EČKE z brzostrelnim polavtomatičnim orožjem do osem strellov (dovoljeno le dva). Pa ne le to. Velikanske količine ubitih ptičev v hladilnikih izvažajo v Italijo, kar

Kragulj v prvem letu starosti
Foto M. Hain

je seveda tudi prepovedano. Po vsem tem lahko sodimo, da je utegnito biti prav omenjeno podjetje tisto, ki je na našem mejnem prehodu hotelo odposlati v Italijo kakih 10 000 živih ptičev, kar pa so na srečo preprečili naši ptičeslovci, ki delajo na Primorskem.

Marsičesa so kriva
agrokemična sredstva

Anton Simonič navaja v Zeleni knjigi, da so razlogi za uničevanje divjadi pri nas trojni: oženje in spreminjanje življenjskega prostora divjadi, nepravilni posegi v

sestavo in način življenja divjadi, neposredno zatiranje posameznih vrst divjadi.

Lovci trdijo, da so fitofarmaceutski pripravki eden od pomembnih vzrokov za to, da imajo ptičja jajca pretenke lupine in se že med valjenjem razlijejo. Zaradi agrokemičnih in agrotehničnih sredstev, zračnih pušk, limanic in drugih iztrebljevalskih načinov so tako začele izginjati številne vrste duplarjev, penice, vrabci, srakoperji, breguljke, čebelarji, vodomci, ujede, divji petelini, jerebice, prepelice in druge.

Stane Peterlin z zavoda za spomeniško varstvo pravi na primer, da je treba vidro kar se da hitro zaščititi, ker izumira. Ne le zaradi kronično obolelih slovenskih voda, ampak tudi zato, ker jo ribiči menda še vedno neusmiljeno zatirajo. Lovci še vedno preganjajo volka, čeprav je jasno, da volk v majhnem številu sploh ni nevaren človeku. Vprašanje je, če se v Sloveniji (morda na Snežniku ali Kočevskem Rogu) sploh še razmnožuje. Večina prihaja k nam iz Gorskega kotarja in iz Like. Takoj ko se pojavi pri nas, je po njem. Če uveljavimo zaščito volka, bo treba pri lovcih narediti krepak miselni preobrat. Lovci se bodo namreč zato hitro vprašali: »Do lani smo za njegovo kožo dobili še nagrado, zdaj pa naj revčku nastavljamoz kozličke.« Res pa je, da volk v zadnjih 30 letih pri nas ni nikogar napadel. Več ljudi napade zaščiteni medved kot volk.

Z mrčesom mrejo
tudi čebele

Čebelarji so večinoma amaterji in ne ženejo tožbe do konca, če zaradi škropljenj s pesticidi čebele oslabijo ali pa poginejo roji. Nihče pri nas še ni izračunal gospodarske škode, ki nastane zaradi manjšega opravevanja dreves. Čebele so se doslej največkrat za-

strupile pri škropljenju sadnega drevja, industrijskih rastlin, zatiranju koloradskega hrošča, zapleveljenih njiv, pri uničevanju komarjev ter pri uničevanju gobarja na gozdnem in sadnem drevju. Do zastrupitev prihaja največkrat zaradi tega, ker kmetijska posestva ali zasebniki škropijo nasade med cvetenjem in ne obvestijo pravočasno čebelarjev, da bodo škropili. Dipl. ing. Jože Rihar – direktor zavoda za čebelarstvo, meni, da je škoda na čebelah v resnici mnogo hujša, kot je videti.

Celotne škode, ki je nastala pri čebelah zaradi učinkovanja fitofarmaceutskih pripravkov ali drugače onesnaženega zraka, ne pozna nihče. Na voljo so le nekateri podatki starejšega datuma, ki lahko služijo za primerjavo. Leta 1967 je na dveh družbenih čebelarstvih propadlo 127 naseljenih panjev. Ostale družine pa so bile močno oslabiljene in tako manj sposobne za nabiranje. Tega leta je bilo škode za takratnih 7 milijonov dinarjev.

Ing. Rihar pravi, da so (tako kot ribe v vodi) čebele v zraku indikatorji, ki kažejo, da z zrakom nekaj ni v redu.

Kresničke

Stefka Boljka

Če razočaranja spoznal še nisi, kar hitro pojdi med ljudi. V gozdovih nikdar moč ni najti zavisti podle, ne laži.

Če v nos srnjak v gozdu te dobi, glasno zaboka, skoči in zbeži. Če v družbi kdaj človeku zameriš se, z lokavim njegovim nasmehom lahko že raniš se.

Ne jočem za denarjem, ne hrepenim po njem. Bogastvo dragoceno in opojno v naravi –
– zastoj vsekdar lahko uzrem.

Skupnost organizacij združenega dela za varstvo, gojitev divjadi, lov in ribolov

(Nadaljevanje in konec)

Tone Svetina

Drugi podatki

(skupno za vsa gojitvena lovišča)

1. Lovskogospodarske in lovsko-tehnične naprave

Valilnice za zrejo pernate divjadi (63 ha)	3
Obore za intenzivno zrejo divjadi (2000 ha)	2
Prezimovališča s pripadajočimi objekti (22 ha)	5
Krmišča in krmilnice	754
Kleti za gomoljnice	26
Seniki	26
Solnice	3560
Priprave za odlov divjadi	5
Visoke preže raznih tipov	1008
Nizke preže raznih tipov	645
Lovske steze	km 1016

2. Dopolnilno krmljenje – letno

Pesa – sladkorna in navadna	123 t
Koruza	175 t
Briketi	11 t
Razne žitarice	32 t
Kostanj in želod	12 t
Kamena sol	15 t
Mrhovina za medvede	60 t

3. Lovski psi

Hannovrski barvarji	8
Brak-jazbečarji	31
Alpsko-štajerski braki	3
Posavski goniči	1
Terierji	5
Nemški prepeličarji	3
Ptičarji	14

4. Lovski objekti

Reprezentančne stavbe	2
Upravne stavbe	4
Stanovanjske hiše za lovce	10
Stanovanjske hiše s sobami za goste	32
Lovske kočje	77
Lovske kočje-bivaki	5

5. Vrhunske trofeje

Na mednarodnih lovskih razstavah je bilo trofej iz gojitvenih lovišč podeljenih:

zlatih kolajn	99
srebrnih kolajn	160
bronastih kolajn	444

6. Osebj

Gojitvena lovišča zaposlujejo 105 oseb, od tega 8 v administraciji. Zavod za ribištvo pa ima 36 zaposlenih, od tega 4 v administraciji.

Struktura zaposlenih:

visoka izobrazba	9
srednja izobrazba	19
visoka kvalifikacija	35
kvalifikacija	57
polkvalifikacija	7
brez kvalifikacije	14

Poleg stalno zaposlenih je še 27 honorarcev oz. sezonsko zaposlenih.

Sodelovanje z znanstvenimi institucijami in lovskimi organizacijami

Pomembna naloga gojitvenih lovišč je razvijanje znanstvenoraziskovalne dejavnosti v zvezi z go-

jitvijo in zrejo divjadi. Lovišča nimajo svojega raziskovalnega inštituta, zato so sodelovala oz. sodelujejo pri raziskovalnih temah z drugimi strokovnimi organizacijami in inštituti, predvsem pa z navedenimi:

1. Mednarodni svet za lov in ohranitev divjadi (CIC)
2. World Wildlife Fund (WWF)
3. Odsek za lovstvo Inštituta za gozdno in lesno gospodarstvo v Ljubljani
4. Inštitut za zoohigieno in patologijo divjih živali pri Biotehnični fakulteti v Ljubljani
5. Verein österreichischer Wildgehege
6. Europäische Stiftung für Naturschutz, Bern
7. Parco nazionale Gran Paradiso
8. Lovska zveza Slovenije in Lovska zveza Jugoslavije

Lovišča so sodelovala pri zbiranju in obdelavi podatkov za naslednje teme:

Naraščaj pred lisičino

Foto ing. J. Černač

1. Dohodki lovskih gospodarskih organizacij v letu 1974

Organizacija	Leto 1974 celotni dohodek din	Devizni priliv v USA \$ - 1974	% cel. dohodka v devizah
Triglav	3 470 586	101 345	50
Kozorog	3 706 289	144 149	66
Medved	4 247 007	144 374	58
Pohorje	943 101	41 200	74
Jelen	1 553 057	48 804	54
Fazan	2 529 786	70 410	47
Kompas 1975. l.	1 999 590	36 143	31
Skupaj	18 449 416	586 425	54

Preučevanje populacije jelenjadi na visokem Krasu na podlagi analitične obdelave 10-letnih statističnih podatkov.

Ugotavljanje zdravstvenega stanja prašičev, predvsem invadiranost od parazitov, pred in po uporabi antihelmintikov.

Komparativno ugotavljanje količin mineralnih snovi pri prašičih v prosti naravi in v obori na podlagi analize ščetin.

Reprodukcija gamsov v triglavskem pogorju.

Naselitev risa v Sloveniji in preučevanje te divjadi.

Naseljevanje svizca v slovenskih gorah in njegovo razmnoževanje.

Preučevanje biotopa za naselitev kozorogov.

Prezimovalne obore zaradi preprečevanja škode od jelenjadi.

Metode za bonitiranje lovišč.

Umetna zreja jerebic in rac mlakaric.

Sodelovanje z gozdarstvom, kmetijstvom, krajevnimi skupnostmi in v splošni ljudski obrambi

Glede na dejstvo, da lovišča gozdarstvo na istih površinah kakor kmetijske in gozdarske organizacije, je nujno, da vsi navedeni tesno sodelujejo. Njihovi interesi

se prepletajo – na eni strani prihaja do škod v gozdu in na polju, na drugi strani pa se zmanjšuje prehrabena baza divjadi. Na splošno je sodelovanje dobro, ponekod celo vzorno. Po nekajletnih trenjih v loviščih Kozorog in Jelen zaradi škod v gozdovih so se stvari ob obojestranski uvidevnosti uredile.

S krajevnimi skupnostmi je glavno torišče sodelovanja ob vprašanju škod na poljskih kulturah zasebnih kmetovalcev. Delno so lovišča preprečevala škodo preventivno s tem, da so kmetom prispevala za nabavo električnih pastirjev, zaščitnih ograj in drugega.

Kljub temu so lovišča nastalo škodo od divjadi poravnala na podlagi uradno ugotovljenih hektarskih donosov in cen poljskih pridelkov.

Teritorij več teh lovišč je pomemben tudi za splošno ljudsko obrambo. Lovski čuvaji v teh loviščih so politično preverjene osebe. Svoj teren poznajo do potankosti in v potrebi so na razpolago kot vodiči, poznavalci jam, vrtač, prehodov, studencev ipd.

Lovišča nudijo s svojim bogatim staležem divjadi, še posebno obore z divjimi prašiči in damjeki, pomembno zalogo prehrane, ki je sovražnik ne bi moral odpeljati ali uničiti.

Organizacija Triglav upravlja tudi Triglavski narodni park. Poleg živalstva ima na skrbi tudi rastlinstvo in sploh varstvo narave, kakor predpisuje akt o ustanovitvi nacionalnega parka.

Gojitvena lovišča organizirajo tudi reprezentančne love in imajo na skrbi vse zadevne potrebe protokola.

Razprava

Zbor je razpravljal tudi o novem zakonu o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter upravljanju lovišč. Poročilo je podal predsednik inia-

2. Razčlenitev dohodkov

Organizacija	Odstrelnina		Divjačina		Zreja		Ostalo	
	din	%	din	%	din	%	din	%
Triglav	1 991 206	57	106 929	3	—	—	1 372 451	40
Kozorog	2 577 010	70	250 929	7	160 355	4	717 999	19
Medved	2 962 984	70	712 924	17	—	—	571 099	13
Pohorje	710 000	75	205 000	22	—	—	28 101	3
Jelen	844 406	54	259 260	17	—	—	449 391	29
Fazan	1 091 872	43	173 160	7	1 231 255	49	33 498	1
Kompas	546 432	28	75 380	4	1 170 019	58	207 759	10
Skupaj	10 723 910	58	1 783 578	10	2 561 629	14	3 380 298	18

tivnega odbora Ivan Fabjan, ki se je omejil le na nekatera načelna in sistemska vprašanja ter novosti osnutka novega zakona.

Zbor skupnosti je sklenil, da bodo vse organizacije združenega dela še razpravljale o osnutku novega zakona.

Franc Svetel, predsednik Skupščine občine Kamnik, se je zahvalil, da so izbrali prav Kamnik za ustanovni zbor in podpis samoupravnega sporazuma. Govoril je o pomenu čuvanja okolja, turizma, lova in ribolova. Zavzel se je za očiščenje in zavarovanje voda. Nadalje je obvestil zbor, da Skupščina občine Kamnik dela na tem, da se področje, na katerem gospodari lovska organizacija »Kozorog«, proglasi za narodni park.

Lojze Lakner, z Republiškega sekretariata za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, je poudaril pomembnost tega združevanja. Lovišča bodo strokovno jedro lova v Sloveniji. Površina lovišč je sicer majhna, pomembnost pa zelo velika.

Polde Maček, predsednik Kinološke zveze Slovenije, je pozdravil zbor in govoril o pomembnosti kinologije.

Ing. Aleksander Gergar, »Fazan« Beltinci, je govoril o sodelovanju

Iz gojitvenega lovišča »Medved«

Foto S. Lenardič

z Lovsko zvezo Slovenije. Gojitvena lovišča so bila že doslej včlanjena v LZS in so sodelovala. Delovala so tudi v področnih lovskih zvezah in sodelovala z lovskimi družinami. Do sedaj so bila manjša trenja in upa, da bo sodelovanje v bodoče boljše.

Lado Švigelj, lovišče »Medved«, je govoril o namenu združevanja. Zboru je predočil, kakšne so koristi in obveznosti. Med drugim gre tudi za enotnost pri ponudbi odstrela domačim in tujim gostom

ter za enoten nastop na inozemskem tržišču. Odgovoril je tudi na očitke, da bodo s to skupnostjo ustvarili dvotirnost, ne pa sodelovanje z Lovsko zvezo Slovenije. Že doslej so bila gojitvena lovišča včlanjena v LZS, čeprav ni bilo obvezno. Upa, da bo to sodelovanje trajalo tudi vnaprej, zavedajoč se, da imamo vsi slovenski lovci skupen interes – naše lovstvo izpopolnjevati in razvijati.

Njegove misli je podprl tudi ing. Štrumbelj, ki je menil, da je

3. Razčlenitev izdatkov

Organizacija	Krma		Urejanje lovišč		Vzdrževanje objektov		Čuvajska služba		Ostalo	
	din	%	din	%	din	%	din	%	din	%
Triglav	37 959	1	79 021	3	458 192	17	1 206 529	44	963 244	35
Kozorog	424 983	12	45 571	1	75 239	2	1 402 651	38	1 757 844	47
Medved	1 104 277	28	130 657	3	374 672	9	1 408 697	34	1 029 864	26
Pohorje	265 000	24	—	—	402 000	36	415 058	37	40 930	3
Jelen	135 488	10	31 762	3	47 688	4	590 881	45	502 836	38
Fazan	990 000	41	71 500	3	345 705	14	850 910	36	137 208	6
Kompas	801 320	41	120 360	6	70 830	3	624 930	31	382 150	19
Skupaj	3 759 027	22	478 871	3	1 774 326	10	6 499 656	37	4 814 076	28

Poljski zajček čaka v ložu na mater zajkljo

Foto I. Napotnik

odločitev za združevanje v skupnost pravilna in pravočasna.

Ing. Ivan Voh, z Zavoda za ribištvo, Ljubljana, je zboru obrazložil pomen in problematiko slovenskega ribištva.

Predsednik LZS Lojze Briški je pozdravil zbor z željo, da bi bila pot te skupnosti uspešna. Omenil je, da je bilo sodelovanje med skupnostjo in lovskimi družinami ter LZS dobro. Prav to skupno sodelovanje je rodilo sadove vidnega napredovanja lovstva v Sloveniji, saj nas po pravici uvrščajo glede gojitve divjadi v najnaprednejše dežele v svetu, temu primerno pa tudi razvijamo splošno lovsko kulturo. Želel je, da v bodoče to sodelovanje še razširimo, da bi bilo bolj globalno in vsestransko. To ni le naš skupni interes, temveč obveza, ki izhaja iz osnutka našega novega zakona. Kajti sodelovanje med lovskimi organizacijami moramo razvijati tako v temeljnih organizacijah na določenih območjih kakor tudi v okviru LZS.

Smo majhen narod, kar pa nas ne omejuje, da ne bi dosegli uspehov, kot jih imajo veliki narodi. Prav v lovstvu lahko to dokažemo, pod

pogojem, da združimo naše moči, da racionaliziramo materialna in duhovna sredstva ter izkoristimo vse strokovne kadre. To mora biti naša skupna obveza, kajti le tako bomo uspešno uresničevali naš osnovni namen in cilje, ki izhajajo iz ustave kakor tudi iz novega osnutka zakona o lovstvu. Preseči bo treba lokalne in osebne interese in izhajati iz spoznanja, da smo dolžni uresničevati skupne cilje, to je, da ohranimo naravo zdravo, pod pogojem, da bo imela v narodi prostor tudi divjad. To mora preiti v zavest vseh lovcev in široke javnosti.

Na zaključku naj omenim, da je zbor dosegel svoj namen. Predvsem je sprejel izhodišča za višjo organiziranost lovstva in sodelovanje vseh organizacij, ki se z lovstvom ukvarjajo. Naše, slovensko lovstvo, lahko trdimo, ima vse pogoje, da se razvije med najbolje organizirana lovstva v svetu. Za lovce je zelo razveseljivo, da se širša družbena skupnost vse bolj zavzema za varstvo narave in za ustanavljanje nacionalnih parkov. Če vzamemo v obzir, da celo nerazvite države v Afriki ustanavljajo

velike nacionalne parke, medtem ko jih v nekaterih industrijskih državah ni, je toliko bolj pomembno, da imamo mi vzorno urejena gojitvena lovišča. Slovencev je danes nad 1600 organiziranih lovcev, gojitvena lovišča v SRS pa zaposlujejo 105 oseb, ki se ukvarjajo izključno z lovom in s problematiko lovstva. Ti lahko veliko pripomorejo k razvoju celotne lovske organizacije in lovske stroke.

Tudi v našem glasilu *Lovec* bomo dali tem problemom več poudarka z namenom, da z izkušnjami oplajamo drug drugega in pomagamo, da bo tudi širša javnost razumela sodobni lov, ki ima namen ljudi kultivirati ter usposabljaati za družbeno delo in tudi za obrambo našega naroda.

Divjad iz gojitvenih lovišč se tudi razseljuje v lovišča lovskih družin. V gojitvenih loviščih je bila nadalje odlovljena razna divjad in preseljena v bolj oddaljena lovišča v Sloveniji in v nekaterih drugih jugoslovanskih republikah ter v inozemstvu.

Iz gojitvenega lovišča TRIGLAV je prešlo prek 30 muflonov v lovišče LD Bled, okoli 40 pa v lovišča lov. družin Soča, Nomenj in Bohinj. Iz lovišča KOZOROG se je preselilo prek 150 muflonov v lovišča lov. družin Kamnik, Šmarna gora in Udin boršt.

Iz lovišč JELEN in MEDVED se je razselila jelenjad v večji del Notranjske in Dolenjske.

Divjad iz gojitvenih lovišč je bila odlovljena in preseljena tudi izven meja republike in države: gamsi iz TRIGLAVA na Velebit, v Djerdap in še dve lovišči v Srbiji; srnjad in jelenjad iz TRIGLAVA in KOZOROGA je bila poslana v Italijo (nacionalni park Gran Paradiso in drugam). Div. prašiči iz lovišča Rog so bili naseljeni v Toskani (Italija).

Iz jugoslovanskih republik in pokrajin

SPREMEMBE IN DOPOLNITVE LOVSKEGA ZAKONA SR HRVATSKE

V uradnem glasilu »Narodne novine SRH«, št. 8, od 8. 3. 1976, je bil objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o lovu SR Hrvatske. Te spremembe in dopolnitve so začele veljati 8 dni po objavi, torej 16. 3. 1976.

Slovenske lovce smo že seznanili s pomembnejšimi določbami predloga omenjenega zakona (Lovec, št. 11. – februar 1967), zato zdaj želimo to informacijo le dopolniti z novostmi v zakonu, ki so se izoblikovale po daljši in naporni razpravi in deloma tudi, dovolj jemo si reči, kot posledica omenjenega komentarja v Lovcu. Tako sta iz seznama lovne divjadi črtana veverica in hermelin, ki ju je zakon o varstvu narave trajno zaščitil. Prav tako ni dovoljen spomladanski lov na kljunače, ki ga je predlog še predvideval, in skrajšana je lovna doba na divje race, ki se začne s 16. avgustom, namesto s 1. avgustom, kakor je bilo v predlogu. (To po poprejšnji konsultaciji z Lovsko zvezo Slovenije.)

Prepovedana je tudi uporaba avtomatskih in polavtomatskih pušk na kroglo, ki so se vse pogosteje pojavljale v hrvatskih loviščih.

Ponovno pa pozdravljamo v zakonu 52 a člen, ki opredeljuje, kaj so vrhunske trofeje in določa, da je izvoz le-teh prepovedan. Posebno pomembne so tudi določbe zakona, ki dajejo širša pooblastila lovskim čuvajem.

Ing. Željko Štahan

»CRNA MLAKA« IN ŠE KAJ

V zvezi s člankom »O pobijanju ptic v Evropi«, ki je bil objavljen v 12. št. Lovca, marec 1976, in z zapisom »Še o pobijanju ptic«, avtor Društvo za varstvo živali – Marijbor, Lovec, št. 2/76, sporočamo:

O varstvu okolja in vprašanju lovskega turizma na področju »Crne mlake« se je že veliko govorilo in pisalo. To območje je v evidenci Republiškega zavoda za varstvo narave kot najznamenitejši ornitološki predel v bližini Zagreba. Zaradi tega smo že v marcu 1968 predlagali pristojni občinski skupščini Jastrebarsko, da ga z odlokom zaščiti. Prav takrat pa je turistična agencija Generalturist dala to območje v zakup italijanskim lovskim turistom. (Takrat so dajali take predele v zakup pogodbeno.)

Od leta 1968 se Zavod stalno zavzema, da bi prišlo do formalne zaščite tega tako pomembnega območja. Tako smo v letih 1969 in 1970 poslali urgence, da bi se to območje vendarle zaščitilo. Leta 1971 smo se dogovorili za skupen sestanek na občinski skupščini, da bi rešili morebitne nejasnosti, a žal tega sestanka ni bilo. Istega leta so nas z občinske skupščine zaprosili za dokumentacijo k našim predlogom, ker so se originali na občini izgubili. Zavod ponovno pošlje vso dokumentacijo v zvezi z zaščito tega področja. V letih 1972 in 1973 smo ponovno sprožili vprašanje o zaščiti Crne mlake, a brez uspeha. Leta 1974 se je naš Zavod obrnil za pomoč na Delovno skupino za varstvo živali pri Svetu za varstvo in napredek človekovega okolja Republiške konference SZDLH, kjer se je na nekaj sestankih obravnavalo vprašanje Crne mlake. Istega leta je Zavod dal dve prijavi sodniku za prekrške proti Generalturistu, TOZD lovski turizem, in proti skupini lovcev zaradi kršitve določb zakona o lovstvu (lovili so s polavtomatskimi puškami in z umetnimi vabli – racami). Za priče so bili tudi delavci Zavoda. V septembru 1975 je Zavod prejel od sodnika za prekrške občine Jastrebarsko sklep o ustavitvi postopka, češ da v poslovanju ovadenega Generalturista ni elementov za uvedbo postopka

zaradi kršitve zakona. V marcu 1976 je Zavod zaprosil občinsko javno tožilstvo Jastrebarsko za pojasnilo, kako je mogel sodnik za prekrške, na podlagi naše dokumentirane prijave, odstopiti od postopka. Na odgovor čakamo!!!

Ampak od namere, da se dejansko zavaruje tako pomemben naravni predel blizu glavnega mesta SR Hrvatske, ne bomo odstopili vse do končne formalne in stvarne rešitve te zahteve.

»Crna mlaka« ni edini naravni predel v SR Hrvatski, za katerega zaščito se zavzema ta Zavod. Trdno smo prepričani, da so taki primeri tudi v drugih republikah in evropskih državah. Lovski turizem se ne izvaja samo v SR Hrvatski, temveč tudi v drugih republikah in pokrajinah naše države, vprašanja v zvezi z izvajanjem lovskega turizma pa so povsod ista.

V Jugoslaviji imamo še druge »crne mlake« – prepričani smo – tudi z bolj drastičnimi primeri, saj obstajajo tudi pomembnejša področja, kakor je »Crna mlaka« in kjer se

Mali detel

Foto J. Markizeti

»Bela smrt« je morila v Gorskem kotarju

Foto A. Frković

lovski turizem nadalje izvaja. Le da se je o »Crni mlaki« največ pisalo in govorilo. Glejte – zakaj smo na članke v glasilu Lovske zveze Slovenije Lovec – molčali.

Težav in dela imamo vsi na svojem na pretek in ne smemo pri reševanju teh zadev popustiti.

prof. Z. Mikulić,
Republički zavod za zaščito
prirode – Zagreb

»BELA SMRT« JE MORILA V GORSKEM KOTARJU

Po treh zaporednih blagih zimah je v marcu 1976 tudi v Gorskem kotarju zapadlo nenavadno veliko snega. V najbolj prizadeti čabranski občini je bila 10. marca 1976 poprečna višina snežne odeje 154 cm. Toda po kotlinah, grapah in kotanjah ter ob robovih gozdov

je burja nanesa tudi nad 3 metre visoke snežne zamete. V tistih dneh je bil ves promet v Gorskem kotarju dobesedno paraliziran.

Snežno neurje je povzročilo največ škode predvsem na divjadi in malih pticah. V šestih loviščih delniške občine, vključno nacionalni park »Risnjak«, je bilo do konca aprila 1976 najdeno poginulih: 15 jelenjadi, 232 srnjadi, 1 divji prašič, 1 gams in 26 zajcev. Število poginule divjadi na območju čabranske občine (26 700 ha) je bilo še večje. Po podatkih komisije za ocenjevanje škode od elementarnih nesreč v treh loviščih te občine je v visokem snegu, zametih in snežnih plazovih, poginilo 80 jelenjadi, 434 srnjadi in 24 zajcev. Sneg je prav tako naredil veliko škode na lovskih objektih. Ocenjena škoda je skupno dosegla vsoto 2 301 400 din.

Samo v enem dnevu so lovci našli in pripeljali na medvedje mrhovi-

šče v Lividragi 25 trupel srnjadi in 2 jelenov. Lovsko društvo iz Gerova, ki ima na območju svojega lovišča tudi Kupički vrh, je utrpelo sorazmerno največ škode na divjadi. Zato so na občnem zboru društva, 28. III. 1976, sprejeli sklep o popolni zaščiti srnjadi za tri leta. Revizijo svojih letnih planov gospodarjenja v loviščih bodo morale izvršiti tudi druge lovske in gozdarske organizacije Gorskega kotarja in ni izključeno, da bodo tudi te popolnoma zaščitile srnjad za leto, dve.

Vendar je tako veliko škodo na parkljasti divjadi pripisati tudi volkovom in medvedom. Na območju Gerova so bili posebej nevarni medvedi, ki so, sami ogroženi od snega, množično morili srne in jelene. V okolici Čabra so 10. marca opazili tudi dva risa. Zanimivo je, kako sta risa premagovala snežne ovire. Lovci, ki so ju sledili, so ugotovili, da sta risa na več krajih premagovala zapreke s kopanjem tudi do 8 metrov dolgih predorov skozi snežne zamete.

Visok sneg, snežna vihra in padec temperature so hudo prizadeli tudi ptice, najbolj sinice in kose, ki so množično poginjali zaradi lakote. Izgube, ki že mejijo na pravo katastrofo, so pretrpele tudi tri jate ptrib, okrog 1000 ptic, ki jih je na povratku proti severu zajel najhujši snežni metež v Gorskem kotarju.

»Bela smrt« pa bi povzročila še večjo škodo na divjadi, če ji tega ne bi preprečili predvsem lovci Gorskega kotarja, ki jim je zimsko prehranjevanje divjadi vedno velika skrb. Dan za dnem, ves čas stiske, so lovci ob pomoči gozdnih delavcev in šolske mladine gazili sneg, prinašali hrano, podirali jelke in drugo drevje za hrano ogroženi parkljasti divjadi. Veliko so pomagali tudi občinski štabi civilne zaščite, ki so s posebnimi odločbami mobilizirali številno prebivalstvo za reševanje ogrožene divjadi.

A. Frković

Po lovskem svetu

Ljubezen namesto smrti

Odlomek iz knjige Revir brez mej

Rudolf Luskač – prevedel Aleksander Pajtler

Spoštovani tovariši, želim vam predstaviti češkega pisatelja Rudolfa Luskača, ki nastopa v tem odlomku kot Rudolf Rudolfovič. Njegova knjiga Revir brez mej je polna lovskih doživljajev in se v njih zrcali pisateljev odnos do narave.

Rudolf Luskač je bil rojen l. 1899, je gozdarski inženir in navdušen lovec. Veliko let je služboval v Sovjetski zvezi in imel možnost spoznati prostrana, še skoraj nedotaknjena lovišča širom po tej veliki deželi. Sedaj piše knjige. Nekaj naslovov njegovih del: Odkaz lovca tajgy (Oporoka lovca iz tajge), Závoy zeleného ticha (Pajčolan zelene tišine), Revir brez hranic (Revir brez mej), Bilá straka (Bela sraka), Drači zub (Zmajev zob).

A. Pajtler

I.

Ob obilnem kosilu, ki se je zavleklo v pozno popoldne, smo govorili o lovu na labode. Sklenjeno je bilo, da odidemo skupno na lov na Ondsko jezero, kjer labodi tudi gnezdiijo.

»Vas, Rudolf Rudolfovič, oskrbim sam,« je rekel veterinar Kazancev, »točno povedano, za vas bo poskrbel Kantilen. To je lovec, čil šestdesetletnik, pozna labode kot drugi kure na dvorišču. Ima mojstrsko izdelane vabljenke. Z njimi privabi tudi najbolj zvitega laboda. Sam se podam v mali zaliv.« Tit se ni kanil udeležiti lova in je le žalostno kimal z glavo:

»Ubogi labodi, ko bi vedeli, kaj se jim pripravljá, ognili bi se jezeru na deset vrst. Da bi se vsaj dobro končalo...«

»Ne natolcujte,« je zagrozil Kazancev, »smo vendar izkušeni ljudje.«

Že res, imeli smo več ali manj bogate lovske izkušnje, ampak lov ni nekaj, kar se da točno vnaprej predvideti. Vedno ostaja neznanka, ki muči, draži...

Veterinarja so klicali k obolelim konjem. Obljubil nam je prevoz in odšel.

»Neutruden človek ta Kazancev,« je ugotavljal Sidorov. Mene pa je čudila vnama, s katero je pri-

pravljál lov na labode, katerih umiranja ni prenesel.

Naslednje jutro smo prispeli z vlakom v Rugozerk. Na postaji smo zaman iskali človeka, kot nam ga je veterinar opisal. Sklenili smo počakati v kolodvorski restavraciji. Tu nas je presenetila dobra postrežba in zelo dobra kuhinja. Pozneje se je izkazalo, da so z nami zaigrali nedolžno komedijo. Vozar je bil tast vodje restavracije in je vedel, da bi bila postrežba na vasi slabša. Pravilno je uganil, da bomo čakanje »izrabili«. Site nas je nato prepeljal do vasi Senžovo.

Vasica je bila razložena v zalivu in je tonila med slikovitimi kamnitimi bloki, zajetimi med prastare breze. Sploh je bil tu gozd zanimiv. Kamnita tla so pokrivali košati brezovi grmiči. Prostor nad njimi so napolnjevale vitke mlade breze. Sliko pokrajine so zaključevale bujne somerne krošnje starih in najstarejših brez ter zakrivale mejo med nebom in vodo.

Vasica je dajala enak veseli vtis kot brezov gaj okoli nje. Hiše, v glavnem tesane, so bile okrašene z izrezljanimi pročelji in balkoni.

Naš voz se je ustavil pred hišo, kjer je bilo nad vrati pritrjeno ne navadno veliko losovo rogovje. Pozdravil nas je slok možakar, podolgovatega obličja. To je bil Glen Kantilen, živinozdravnikov pomočnik, samouk in znan lovec.

»Pozdravljeni lovci!« nas je ogovorila starejša postavna ženska – Kantilenova žena. Bujni rdeči lasje so ji krasili temnooki rožnati obraz. Vsakemu nam je podala roko in jo tako preprosto, trdno in prisrčno stisnila, da smo se v trenutku počutili povabljeni gostje.

Sledilo je povabilo k čaju, kjer ni manjkalo sladkarij in marmelad.

Kmalu je za nami prispel še Kazancev. Obskakovala sta ga dva psa. Pozdravil nas je, si nam v pozdrav stisnil roki, se usedel med nas in z nami prigriznil. Pogovarjali smo se o labodih.

»Tu so,« je trdil Kantilen, »prileteli so točno po planu. Več jih je kakor dvajset. To je precej, a naše jezero je veliko. Kar pogledajte skozi okno. Ti brezštevilni zalivi na levem bregu jim nudijo varno zavetje. Jezero, ko da je ustvarjeno za labode! Toda lov tu ni enostaven. Po pravici povedano, je tu loviti nevarno.«

»Čujte, čujte, Rudolf Rudolfovič,« me je zbodel Kazancev, »mogoče se še premislite! Kaj če vas kak labod okljuva ali celo utopi?« Zasmel sem se, a Kantilen je popolnoma resno nadaljeval:

»Izključeno to ni, mislim, da bi vas utopil. To se je pri nas že zgodilo.« Zastrmel sem se pod strop na lestene in majal z glavo.

»Ne, ne, luč se ne ziblje in mi vas tudi ne, to ni lovska latinščina,« se je smejal Kantilen. »Pred dvema letoma se je tu utopil neki Moskovčan in druga dva sta se pošteno okopala. Le počakajte, da vas namestim na jezeru. Spoznali boste, da je tu lahko najti moker grob.« Bil sem radoveden, kaj bo.

Kmalu smo odrinili. Pluli smo v treh čolnih. Glave nagačenih labodov so se med pozibavanjem čolnov sklanjale kot živim. Sedel sem v čolnu skupaj s Kantilenom in Sidorovim. Imeli smo tri vabljenke. Brez takih vab je namreč lov ponavadi neuspešen. Labodi pri selitvi namreč radi sedajo na krajih, kjer že sedi tovarišija. A če je vaba nepopolna, je neuspeh gotovo popoln. Iz velikih višin spoznajo prevaro in nič na svetu jih na tem kraju ne spravi na tla.

»Vaše vabe so mojstrsko izdelane,« sem pohvalil Kantilenove labode. »So se posrečili,« je razlagal Kantilen, »sicer bi se zastonj peljali na lov. Labodi so prebrisani. Znajo celo šteti.«

»Kaj znajo?« sem podvomil.

»Da, ne vem sicer do koliko, toda parna in neparna števila ločijo. Lahko nastavite v vodo deset ali dvajset najlepših vab, a k sodemu številu ničesar ne privabite. To je

tako, ker labodi žive v parih. So zvesti partnerji in požrtvovalni tovariši. Mladiče srdito branijo. Te vzvišene ptice si tudi marsikaj zapomnijo. Za storjeno krivico se včasih tudi po daljšem času maščujejo in gorje človeku, če se znajde z njimi v prepiru nepripravljen.« Kantilen je krepko veslal. Čoln je drsel po vodi in malahitni valovi so pljuskali in ga oblizovali. Modro sivi prostor pred nami se mi je zdel neskončen. Brezskrbni vetrc je podil po nebu sive ovčice z runi, polnimi belih kodrčkov. Približali smo se bregu majhnega otočka. Pod čolnom je zašumelo in nas ustavilo; nasedli smo na podvodne trave.

»Tako,« je dejal Kantilen, »smo skoraj na mestu. Tam pred nami se pozibava šop rogoza. Ni sumljivo, da je tam? Ni, kajne? Poleg te parade se usedete, Rudolf Rudolfovič.«

»Kam? Čoln se bo videl.«

»Do naprave, kjer se boste počutili kot na kolenih boginje lova,« se je smejal Sidorov.

Ta obetajoči prostor je bil preprost sod, zgoraj brez dna.

»Prosim, ta posodica je vaše sedišče,« me je povabil Kantilen.

»Kako, v ta sod naj sedem?« sem zmajeval z glavo.

»No, seveda! Kaj vam ne ugaja? Sod je zalit s smolo, v njem je klopca, posodica za izlivanje vode in kratko veslo. Preveč vrteti se v sodu se seveda ne smete. Odnesti vas ne more, sod je zasidran.«

S čudnimi občutki v želodcu sem lezel v sod, ki se je precej pogreznil. Rob je ostal kakih dvajset centimetrov nad gladino. Izčrpal sem nekaj vode in se predal usodi. Sidorov me je še zamaskiral, nato sta lovca nastavila vabljenske, mi dala zadnja navodila, naj se ne gibam, naj ne kadim in se oddaljila. Pokazala sta mi tudi, kje je plitvina, za primer, če bi se potapljal. Če bo kaj narobe, naj trikrat zapored ustrelim.

»Lep dogovor, le če bom utegnil streljati, preden izginem v valovih,« sem malodušno izdaval.

»Ah, nič!« je zamahnil Sidorov z roko.

Pred »ladjico« so se pozibavali nagačeni labodi in jaz sem sedel mirno v sodu. Spomnil sem se Diogenesa, ki je celo stanoval v sodu. No, on je imel večji glinasti sod in na kopnem; Stari Grki lesenih sodov niso poznali.

Čuden način lova. Sedim tu brezmočno, veter požene večje valove in že se kopam v mokrem elementu.

Potem nekaj časa ni vetra, nedolžni valovi pljuskujejo po stenah in le tu in tam me doseže nekaj kapljic. Čoln s tovariši je že davno izginil, okrog mene sama voda in oddaljeni bregovi, polni zalivov, rokavov in iztegnjenih jezikov zemlje.

Zebe me. Krčim se v dve gubi in razmišljam o nesmiselnosti takšnega lova. Čepeti v sodu in čakati na mrzlo kopel – že sama misel dela kurjo polt in spravlja dušo v obup. Neumnost, čepeti v sodu, ker si je pač neki lovec na labode to izmislil. Kaj, če se raje odvežem in se počasi prerinem k bregu?

Nekje v daljavi so se zaslišale srebrne fanfare. Aha, labodi lete! V trenutku pozabim na tegobo in se oziram v nebo. Sivo je in se izgublja v prosojnih meglicah. Da, labodi lete! Slišim švist perutnic, ko vrtinčijo zrak. Zdaj zdaj se bodo spustili proti vodi.

Ne, zavili so v stran. Cela jata, kakšnih dvajset ptic, se obrača proti gozdnemu parobku in se izgublja čezenj. Ni jih več. Toda, kaj je to? Ena edina ptica se loči od drugih, se obrača in leti naravnost proti meni. Počasi dvigam puško... Le ne prenašlih gibov, izdal bi se, z višine se dobro vidi. Naenkrat labod prestrašeno zakriči in močno zamahne s krili.

Kaj se dogaja?

Kot črna strelica pikira iz višine na laboda velika ujeda... približuje se... še nekaj metrov...

V zadnjem trenutku spremeni velika bela ptica let in se skuša vreči na vodo.

Prepozno!

Razločno slišim udarec krempljev po telesu lepotic in po zraku zaplavajo veliki beli kosmiči, podobni leno padajočim snežinkam.

Neobičajna predstava je naredila iz mene gledalca, toda komaj je padla žrtev v vodo, že je v meni vzkipelo. Oglasil se je čut pomagati šibkejšemu. Spoznal sem tudi operjenega vruga – bil je sam jezerski orel. Tudi na vodi ni odnehal. Krehanje laboda je paralo ozračje in se mešalo s čofotanjem. Močna krila so udarjala po vodi, na kateri sta se srečali dve telesi: belo s skoraj črnim.

S pripravljeno puško sem mencial v sodu. Boreči se telesi sta se valjali po vodi in prav pomerjeni strel ni bil mogoč.

Kaj če orla z gromom prestrašim? Ustrelil sem v zrak. Pok se je razlegel po vodni gladini in orel je čudno zahrčal. Za trenutek je izpuštil laboda in se dvignil prestrašen iz vode. Preden se je ponovno vrgel na žrtev, sem hitro pomeril in roj smrtonosnih šiber je zapustil cev. Tu imaš ropar, sem si oddahnil. Orel se je kratko vzpel in omahnil na vodo poleg laboda. Tepel je s perutmi po vodi in njegovi močni kremplji so grabili po zraku. Znova sem mu poslal snop debelih šiber. Prevrnil se je in razprostrl temne peruti po vodni gladini. Kralj višin se še ni predal. Skušal je zopet vzleteti, toda zamahi so bili vedno slabši in končno je dobojeval.

V tem trenutku, ko da si je nabral sil, je labod dvignil glavo, hripavo zagagal in – glej čudo – zaplaval s povešenim vratom naravnost proti meni.

Je ta lepa ptica spoznala v meni zaščitnika? Jo je še mrtvi orel strašil? Moči so jo zapuščale, ustavljala se je, počivala. Dolgi vrat je imela skrčen kot velik vprašaj. Mogoče je trpela, se bala, iskala

Labodi se vračajo na sever

Foto M. Danegger

zaščito... Kdo bi vedel, kaj je čutila ta ponosna ptica. Čutil sem olajšanje in hotel sem se ji približati. Toda sedel sem v nerodnem sodu dvomljivih plavalnih sposobnosti. Velja poskusiti! Kdove kdaj se mi zopet ponudi priložnost dobiti v roke umirajočega laboda. In prav o smrti teh ptic sem toliko slišal...

Kako pravzaprav umira labod? Kako? Žalosti to lovčevno srce? Zapoje pred smrtjo? Naj doživim konec ene teh ptic, ki lete v oblakih in pozdravljajo širna jezera Karelije z zateglim trobljenjem? Zakaj mislim na smrt? Sklatil sem orla, da bi rešil življenje.

Odvezal sem vrvi, s katerimi je bil sod privezan in se oprijel malega vesla. Sod se je začel vrteti na mestu in nikakor ga nisem mogel ustaviti. Zajel sem celo nekaj vode. Odnehal sem s poskusi in »čoln« se je počasi, počasi nehal vrteti.

Zelo previdno sem se ponovno lotil veslanja. Ped za pedjo, meter za metrom sem se bližal labodu. Veslanje je bilo težavno. Kot vrtavka sem se zibal v vodi in lovil ravnotežje.

Začelo je močneje pihati, valovi so oživali; vetrič jim je začel nagajivo dvigati krilca z belimi čipkami.

Ni naganjal veter samo valov proti mojemu »čolnu«, tudi obe ptici sta se mi bližali. Hitrejši je bil vsekakor orel in je dohiteval laboda, ki se je hotel najprej dvigniti iz vode, nato pa je s šibkimi zamahi zaveslal naravnost proti meni. Ranjena ptica mi je priplavala na doseg roke, se ustavila in zvonko zapiskala. Nato je obplula sod. Aha, sem si rekel, iščeš zaščito – imaš jo! Nehal sem veslati in sod se je, gnan od vetra, počasi bližal ptici. Bil sem radoveden: bo ostala ali se umaknila?

Ostala je!

Iz bližine sem zagledal ranjeno in krvavečo levo perut. Labod me je gledal in oči so se mu lesketale kot rjava steklasta koralca. Rumeni kljun s črno konico se je tresoč odpiral in zapiral. Položil je glavo na vodo in ščeбетajeagal. Glas je bil ljubezniv in plašen obenem. Mar izražajo labodi na ta način hvaležnost in naklonjenost? Kaj naj stōrim? Ranjenega laboda ne bom pustil na jezeru. Obvladati pa ga iz sode ne morem. Prešinila me je misel na vrstico. Kaj če poskusim z zanko? Ptica je oslabiljena...

V tretje se mi je res posrečilo zanko natakiniti na beli vrat. Ptica se je razočarano branila, a ker zanke nisem zategoval, se je umirila. Nato sem trikrat ustrelil, kar je bil znak za pomoč. Trije streli z drugega konca so naznanili, da so prijatelji sprejeli moj klic.

Streljanje je izvabilo labodu iz grla pretresljivo žalostne zvoke. Zvoke, neponovljive s kakršnikoli instrumentom. To je bil nalezljiv melanholičen glas živega bitja. Labod se je skušal iztrgati iz zanke in odpluti proti...

Posvetilo se mi je! Labod je hotel k tovarišem – trem nagačenim labodom, ki so nedaleč s ponosnimi vratovi plavali na vodi.

Bil sem za iluzijo revnejši. Domišljjal sem si, da je labod iskal mojo zaščito...

V daljavi se je prikazal čoln s prijatelji. Veslali so na vso moč.

»Kaj se je zgodilo?« je iz daljave klical Kantilen.

»Držim ranjenega laboda,« sem zakričal v odgovor.

»Držite se!« slišim zopet s čolna in začudeno ugotovim, da se čoln še hitreje približuje. Veslali so na življenje in smrt. Kmalu so bili ob meni.

»Fu, kaj se je zgodilo? Kje ste ranjeni?« je sopihal Sidorov. Sedaj se je zadeva končno razjasnila. Nesporazum! Lovski tovariši so se bali za moje zdravje in moje klice so razumeli: »Držim se, ranjen od laboda.«

»Presneto!« se je čudil Kantilen, kaj vidim. Labod na vrvi... a tam plava orel...«

»... brez vrvice,« je dodal Sidorov in zaploskal.

»Tiše,« sem poprosil, »ptica se boji, saj vidite, in komaj diha.«

»Ste jo ranili s šibrami, medtem ko jo je orel pošteno skupil?« je zanimalo Sidorova.

»Ne, ne streljam na takega lepota, če je v nevarnosti, a o tem pozneje. Pomagajte mi raje iz soda in naložimo laboda.«

»Resno? Hočete ptico zdraviti?« me je neverno vprašal Kantilen in mi pomagal iz soda.

»No, to o zdravljenju prepustimo zdravniku, a tu je vendar ne moremo pustiti umirati. Rešil sem jo orlovih krempljev pa ji hočem še nadalje pomagati.«

»Enostavno to ne bo,« je dvomil Kantilen, »z divjim labodom ni šale, še posebno s tem trobentarnjem nič ne napravite. Labodi pevci so od vseh labodov najnevarnejši.«

»Toda ta je že na pol ukročen,« sem pripomnil.

»Seveda, in še ranjen po vrhu,« se je nasmihal Sidorov, »ne poslušajte Glena, on govori resno, a misli v humorju! Seveda vzamemo laboda s seboj.«

Labod se je našim nameram zoperstavljal in le s precejšnjo težavo smo ga spravili v čoln. Prvič sem imel priložnost opazovati moč teh ptic. Labod se je branil, čeprav ranjen, z vso silo. Udarjal je z zdravo perutnico okoli sebe, se izmikal s telesom, zavijal vrat in hropeče cvilil. Velike črne oplavutene noge so grabile, da je voda brizgala na vse strani. Še v čolnu se je branil. Sikal je in kričal ter nas skušal udariti s kljunom. Držal sem ga za vrat in bil kljub temu deležen krepkega udarca v prsi. Hitro sem mu stisnil glavo pod pazduho in navil vrstico okoli života. Medtem mu je Kantilen zvezal nogi in lepotec se je moral predati usodi. Utihnil je. Nisem se mogel zdržati, gladil sem ranjeno ptico po belem temenu. Obračala je glavo in upirala vame rjave oči. Bile so kalne in podlite s krvjo.

»Preveč nežne te ptice niso,« me je poučeval Kantilen, »pustite jo raje pri miru. Lahko vas uščipne.«

Besede me niso ganile. Gladil sem ptico dalje. Bila je popolnoma mirna. Sklonil sem se k njej in si z dlanmi pritisnil njeno glavo k obličju, tiho govoreč: put, put...

»Sto vran! Kaj počenjate?« se je prestrašil Kantilen, Sidorov pa dodal: »Izključe vam oko, odščipne uho, razbije nos v kašo...«

Bela lepota se je počasi osvobodila mojih dlani, dvignila glavo in pogledala proti Sidorovu. Nato je glavo zopet spustila in položila meni na kolena. Napol je odprla kljun, slabotno zagagala in ostala negibna.

Vsi v čolnu smo utihnil. Kantilen je prenehal celo veslati. Potisnil si je klobuk na tilnik in se podrgnil po čelu:

»O bog, tu ste vi zmagali!« je zaklical napol karelski napol ruski.

»Zdi se ukročena. To se dogaja. Ded mi je pravil, da umirajoči labod išče zaščito pri človeku. V hudih zimah, ko jih muči glad... Najbrž umira...«

»Tedaj bi žalostno tožila, pela svojo poslednjo pesem,« je pripomnil Sidorov. »To pa ni podobno smrti!«

Ne, samo umreti ne...!

(Konec prihodnjic)

Lovski oprtnik

Ne streljaj, dokler...

Tisto rano jutro, ko je Pepi odhajal ves vnet nad že dolgo »obsojenega« gubarja, bi bilo najbolje, če bi bil ostal doma in se še nekajkrat v postelji obrnil ter mirno spal dalje. Toda lovska strast je močnejša kakor topla postelja.

Bilo je megleno jutro. Pepi je ustavil avtomobil ob gozdni poti in odšel proti preži, ki jo je bil nalašč naredil na poseki za čakanje starega gubarja. Nikoli ni izstopal na plano, pasel se je le po zaraščeni poseki, zgodaj zjutraj ali pozno zvečer in se tako varoval pred zalezovalci.

V gozdu je vladala grobna tišina. Pepi je nekaj časa premišljeval, ali naj spleza na prežo, ali naj počaka kar na tleh. Odločil se je in se usedel na hrastov štor, si položil puško na kolena in užival jutranjo lepoto. Mimo njega so po listju pritekli jerebiči. Ko so ga opazili, so sfrfotali čez greben.

Tedaj pa spodaj v goščavi rahel šum. Pepi dvigne daljnogled in išče med gostim drevjem. Kmalu ga zagleda – gubarja, kako sklanja glavo k tlom in previdno stopa po pobočju. Pepi spusti daljnogled in pripravi puško, neslišno odpahne varovalko in čaka, da se gubar ustavi in pokaže pleče.

Toda ne, gre naprej in se živo ozira naokrog. Morda me je dobil v nos, misli lovec. Srnjak kar naprej, lovec pa s cevjo za njim. »Ustavi se!« mu v mislih veli Pepi, a srnjak ga ne uboga. Pod vrhom grebena srnjak preskoči gozdno pot in se ustavi, obrnjen proti lovcu z zadnjo platjo. Strel v ta del telesa bi bil nelovski, pomisli Pepi in si ogleduje srnjaka. Daljnogled mu še enkrat potrdi pravega gubarja. V istem hipu se pa srnjak požene v praprot in naprej v grmovje.

Pepi vstane in že hoče oditi. Pa ga obdrži na mestu misel, da je gubar šel v smer, kjer se stalno drži lep šesterak. Ta mu gotovo ne bo dal dovoljenja za bivanje v njegovem kraljestvu. Kaj če se gubar vrne? Da, prav gotovo se bo, pomisli Pepi, sede na korenino, si prižge pipo in čaka naprej. Ko vleče dim iz grgrajoče pipe in gleda v prazno na poseko, mu šelest po listju nenadoma obrne glavo. Prav v smer, kjer je pred četrto ure zginil gubar. Res, iz praproti se pokaže značilna rdečkasto rjava postava. Pepi čuti utrip srca v grlu. Končno sva skupaj, ga prešine. Dvigne puško, vzame srnjaka na muho in že pok pretrga tišino. Po suhem listju se zakotali njegov gubar, se zaveva ob debela, dokler mirno ne obleži za debelim gabrom. Pepi se oddahne in od daleč gleda svoj plen, kako se umirja.

Počasi se dvigne in stopa proti srnjaku. Tedaj nekaj metrov pred njim odskoči še drugi srnjak, zaboka, kakor bi Pepetu hotel nekaj reči. Še nekaj korakov in pred lovcem leži – srna s prestreljeno glavo. Kakor da bi lovcu nekdo zasadil nož v srce. Stisnilo ga je v grlu, da je komaj izdaval: »Je mar res srna?« Sesedel se je. Ali je takšna smola mogoča? Kaj sem storil? Obraz je stisnil med dlani in zajokal. Je taka pomota opravičljiva pred lovsko družino, pred tovariši? S prstom bodo kazali nanj: »Glej ga mrharja!« Že je slišal strogi glas članov disciplinskega razsodišča, kako ga zaslišujejo. Vedel je, kaj ga čaka, saj nihče ne bo verjel »štorigiji« o zamenjavi. Zasmehovali ga bodo in zasramovali, njega, ki je tolikokrat prehodil vse te grape in strmine, ki pozna vsako drevo, srne od gubarja pa ne loči. Kakšna sramota! Najraje bi razbil puško in se vdrl v zemljo.

Pepi ni vedel, kaj naj stori. Gledal je svojo žrtev, dotakniti se je ni upal. Nekoliko mu je odleglo, ko je videl, da ni vodeča, da nima vimena, da je srna mladica. Toda to ga ne opraviči za-

blode in velike lovske napa-ke! Prekršil je pravila, prekršil zakon! Njegova vest in poštenost sta omadeževani. Nikdar več ne bo mogel stopiti pred lovce s čisto vestjo. Obšla ga je misel, da bi plen zavlekel v goščavo in ga zasul z listjem. Nihče ne bo vedel, kaj je storil. Pa se mu je oglasila vest: Si res taka reva, da svojega nečednega dejanja ne upaš priznati. Če boš to storil, si ničvreden podlež in res pravi mrhar! Tako naredi konjedec s steklim psom! Sram naj te bo že takšnega razmišljanja vpricho svoje žrtve! Zravnaj hrbet in stori, kar si storiti dolžan!

Solzih oči je iztrebil srno in jo odpeljal h gospodarju in drugim članom upravnega odbora. Kakor da si je naložil kazen za greh. Bilo mu je huje kakor med vojno, ko je stopal pred Nemci, ki so mu tiščali puške v hrbet. Nacisti ga niso strli, strl ga je nepremišljeni strel, strel na srno v lovopustu. V ušesih pa mu je zvenelo očetovo opozorilo: »Ne streljaj, dokler se ne prepričaš, na kaj streljaš!«

Franjo Kozelj

Takšen stalež srnjadi bi želeli obdržati!

Število srnjadi je v merilu Slovenije prekoračilo bonitirane meje in si včasih res težko razlagamo, odkod toliko te divjadi spricho gostih komunikacij, naselij in

civilizacije sploh. Nekateri sicer pravijo: Bolj jo streljamo, več je je. – A če bi počeli samo to, bi tudi srnjadi kmalu zmanjkalo!

Leta 1954 smo v lovišču LD Velenje planirali odstrel 6 srnjadi. V naslednjih letih registriramo nenehno večanje odstrela in staleža. Niti huda zima 1962/63 ni tega zavrla. V letu 1975 smo uplenili že 84 srnjadi. Pri bonitiranju lovišča je bilo sicer »priznanih« samo 2300 ha primerne površine za gojitev srnjadi. Ampak srnjad se je razmahnila po vsem lovišču (5500 ha lovne površine). Mesto Velenje je tesno obdano z griči in hribi, med njimi je pa veliko cest, ki so prava grobnica za srnjad. V občinskem merilu je tudi izredno velik stalež psov, ki po svoje desetkajo divjad. Potem je pa še veliko drugih neugodnosti za divjad.

Pri vsem tem so pa naša lovska prizadevanja rodila uspehe, ki se odražajo v zadovoljivem staležu in kakovostnih trofejah. Kriterij pri odstreljevanju je bil vseskozi zahteven. V razdeljenem lovišču na revirje se je povečala kontrola članov, ki tudi točneje ugotavljajo staleže divjadi.

Velik prispevek h kakovosti srnjadi je odstreljevanje mladičev in srn. To smo začeli v našem lovišču pred nekako 13 leti. Če pravilno odstreljujemo mladiče, veliko doprinesemo tudi k pravilnemu spolnemu razmerju 1 : 1. Pri nas smo v tem skraj v celoti uspeli. Z nepr-

Srnjak I b

Foto VI. Pleničar

Narisal Janez Mravlje

vilnim odstrelom mladičev pa lahko marsikaj pokvarimo. V knjigi Naš lov – I. del, na strani 170, piše: »Od dvojčkov, ki jih vodi srna, odstrelimo srnico, četudi je morda krepkeje razvita kakor srnjaček. Na splošno ženski naraščaj spočetka rad preraste moško mladino, kar je v naravi sami utemeljeno in tudi človek ni izjema.«

Menim, da naj bi to vedel vsak lovec in se tudi po tem ravnal. V loviščih Slovenije na splošno še vedno ni pravičnega spolnega razmerja, zato je pri mladičih treba prvenstveno odstreljevati srnice. Ko pride čas odstrela mladičev, je pa težava pri razločevanju srnjačka od srnice. Šele ko mladiču zraste daljša siva zimska dlaka, je moč po spolovilu oziroma dlakah ob spolovilu (srnjaček – cof, srnica – čopič) natančno prepoznati enega in drugega. Kaj pa prej, npr. septembra? Tedaj srnico in seveda tudi starejšo srno prepoznamo najbolj zanesljivo po njenem značilnem počepanju pri puščanju seča.

Sicer pa prepoznavanju srn ne posvečamo dovolj pozornosti. Tudi knjiga »Das Ansprechen des Rehwildes« (Ocenjevanje srnjadi), ki nam jo je pred leti posredovala v slovenščini LZS, srni skoraj ne posveča pozornosti. Navadno uporabljamo izraz

plemenjak le za srnjaka, toda enakovredna plemenjakinja je srna! Če hočemo srno dobro poznati, jo moramo opazovati že od pomladi, v času njene brejosti in ko vodi mladiče. Vedeti moramo, kakšne mladiče ima. Le tako ji bomo lahko sodili jeseni, jo nadalje pustili za pleme ali pa jo odstrelili. Pravilen odstrel je pa na brakadi nemogoč, kar so nekateri začeli propagirati in žal že ponekod tudi izvajajo v popolnem nasprotju z zakonom.

Lovec oziroma lovske družine, ki to počno, bi bilo treba klicati na odgovornost! Tridesetletnica osvoboditve je tudi tridesetletnica dela v lovstvu. Uspehi so vidni, dosegla jih je v glavnem generacija, ki je pred tem nosila že težo narodnoosvobodilnega boja. Tudi z delom za napredek slovenskega lovstva si je zgradila časten spomenik. Po zakonu narave to generacijo zajema starost, zato delo prevzemajo mlajši. Lovstvo stoji pred novimi nalogami. Nov čas jih prinaša. Menim, da jih je predsednik Rado Pehaček, ko je razlagal osnutek novega lovskega zakona, razumljivo razodel: jezik lovecev govori v prid divjadi, drugi pa ji niso ravno naklonjeni, kakor tudi ne čas in okolje, v katerih živimo.

Stane Mlinar

Trop volkov v lovišču LD Babno polje

Lovišče LD Babno polje je pretežno hribovito, pri 750 m nadmorske višine. Meji na republiko Hrvaško, na gojitveno lovišče Jelen-Snežnik in na lovišči LD Iga vas in LD Loški potok. Kljub temu, da je to področje Notranjske značilno po zelo hudih in dolgih zimah, pa zadnja leta ni bilo veliko snega. Zato se je zelo povečal stalež jelenjadi in srnjadi.

Letošnja zima pa je zopet pokazala zobe, ko je na pol metra starega snega zapadlo še 1,20 m novega. V takih pogojih nastopi pri divjadi ostra selekcija, tedaj mora bolno in slabotno poginiti. Po drugi strani pa letošnje izkušnje tudi potrjujejo, da zdrava in krepka jelenjad ter srnjad, združeni v tropih, preživita tudi zelo hude vremenske katastrofe.

Večjo nevarnost kot takšna zima so pa ob visokem snegu in ostrem mrazu volkovi, ko začnejo svoj pohod semkaj iz Gorskega kotarja. Prvič so letos obiskali naše lovišče 14. marca in ob meji z loviščem Jelen raztrgali 5 košut. Drugič je skupina 6 volkov naredila pohod k nam v noči od 24. na 25. marec in na Debelem hribu priredila pravo klanje. V naslednjih dneh smo na tem območju našli zadavljenih več živali

oziroma njihove ostanke: jelena šesteraka, jelena šilarja, dve teleti, šest košut in dve srni. Nekatere so volkovi samo zadavili in nekaterim samo iz ran na prsih izpili kri.

Ugotovili smo, da v takšnih snežnih razmerah volkovi ne izvajajo samo selekcije slabotne divjadi, ampak morijo vse od kraja. Ob tolikšni škodi na divjadi vprašujem, ali je res treba volka zaščititi!

Janez Troha,
LD Babno polje

Tat – tatova

Lovec Peter si je rad prilastil uplenjeno divjad. Pozno zvečer je šel v lovišče in kmalu je počilo. Strel sta slišala tudi fantiča, ki sta v bližnjem potoku lovila ribe. Postala sta pozorna in čakala, od kod se bo pojavil uplenitelj. Ni jima bilo treba dolgo čakati, ker je Peter že stal pred kozolcem s svojim plenom, ki ga je hitro potisnil v štant in ga pokril s senom. Fantiča, ki sta vse to opazovala, sta malo počakala in s košem, v katerem sta prej lovila ribe, odšla do kozolca. Še topla srna se je znašla v njenem košu. Odhitela sta do prvega grma in čakala, kaj bo napravil Peter, ko se bo vrnil po plen. Brskal in premetaval je seno, srne nikjer! »Kaj se je moralo zgoditi?« je dolgo premišljeval in odšel domov. Fantiča sta namesto ukradenih rib prinesla domov ukradeno srno in o dogodku molčala dolgo vrsto let.

U. J.

Vzroki degeneracije divjadi

V februarju smo imeli v LD Zelezniki letno ocenjevanje trofej. Ob tej priložnosti smo primerjali kakovost rogļjev in rogovja z nekdanjimi trofejami, prav tako težo uplenjene divjadi. Kakovost trofej vsekakor nazaduje. Vrsto let že tudi tehtamo vso uplenjeno veliko divjad (srnjad in gamse), zato smo lahko

primerjali tudi nekdanjo in sedanjo težo. Primerjava je pokazala, da se teža divjačine manjša. Kaj je temu vzrok?

Pri gamsih opazamo da ne živijo več v tako velikih tropih kakor na primer pred 40 leti, ko smo našli na enaki površini okrog 40 gamsov, sedaj pa le še do 20. Gamsi so se razkropili na manjše trope. Poiskali so tudi nova stanišča, prihajajo iz višjih v nižje lege, na območje srnjadi, kjer pa jim hrana ne ustreza. Pri ocenjevanju trofej smo ugotovili, da je sicer pri gamskih roglih v prvem in drugem ter tretjem letu starosti prirastek zelo velik, v naslednjih letih pa hitreje upada kakor nekoč. Nekaj let nazaj je bila poprečna teža odraslega gamsa 30, sedaj je le še 24 kg. Nekateri menijo, da je temu vzrok preštevilna populacija. Mnenja pa sem, da so še drugi dejavniki, ki vplivajo na manjšo težo in slabše trofeje:

1. Nemir v lovišču.

Pred 20 leti je bilo v našem lovišču 42 km cest, sedaj jih je že ca. 130 km, nekaj od teh sicer še neutrujenih. Ceste so pa za lovišče veliko zlo. Razen cest je vse več gozdnih vlakov, lovskih, gozdarskih in planinskih stez ter vikendov. Poleg planincev je vse več izletnikov, ki prihajajo v gozdove zaradi svežega zraka, nabirat gozdne sadeže itd. Ne smemo pa pozabiti nase (na lovce), ker ni malo primerov, da lovci obiskujejo preveč le ene in iste najdostopnejše predele. Le pomislimo na hrup spomladi, ko se narava prebujata in začnemo hoditi v lovišče lovci, planinci, izletniki, vojniki, kmetje, gozdni delavci, mehanizacija raznih vrst itd. Vse to divjad živčno vznemirja.

2. Nepravilen odstrel, po kategorijah kakor po spolu.

Večkrat slišimo očitke, da ni pravilno, ker ne prirejamo pogonov s psi na veliko divjad, da se divjad zato premalo premeša in ostaja preveč v sorodstvu ter zato degenerira. Strokovnjaki nas učijo, da sorodstvo na po-

tomstvo divjadi nima kvarnega vpliva. Večjega pomena je dednost. Pri tem lovci velikokrat grešimo, ker pred prskom uplenimo najboljšega plemenjaka. Tudi veterinarji nam povedo, da ima dednost velik pomen; pri umetnem oplajanju živine je izrednega pomena seme najboljšega plemenjaka. Vendar lovci vse manj upoštevajo stari rek: »Kar boš sejal, boš tudi žel.«

3. Prehrana divjadi.

V našem lovišču se življenjski prostor divjadi zelo krči. Več 100 ha grmišč z lesko, robido ipd. je bilo v zadnjih letih spremenjenih v smrekove monokulture. Ogromno opuščeni travniki je prepuščenih naravi, da se počasi zaraščajo z iglastim drevjem. Večkrat delamo napake tudi gozdarji, ker še tisto majhno jaso sredi lovišča pogozdimo. Vse navedeno divjadi prav gotovo ni v korist.

Vinko Rejc,
LD Železniki

Skušali smo jim pomagati

Hladni val je letos od 8. do 14. marca zajel vso Slovenijo, zajel je pa tudi jate vračajočih se prib v severnejše kraje. Tudi na območje Lovske zveze Idrija so priletele jate teh ptic in si iskale zatočišče ob reki Idrijci vse do Idrije in ob Cerknici od Želina do Cerkna.

Lovci LD Porezen-Cerkno smo jih opazili prvič 8. marca na strehi novega obrata tovarne ETA. Čeprav so bile videti utrujene in izčrpane, so bile zelo nemirne, skoraj bi rekel nervozne. Skozi okno smo opazovali osem parov prib, ki so se postavljale v vrsto na strehi ob odprtini, kjer prihaja tople zrak iz delovnih prostorov, in se grele. Bile so tudi zelo lačne. Zbirale so se ob vodi, ki ni bila pokrita s snegom. Zadrževale so se tudi okoli kmečkih poslopij, posebno ob hlevih, in brskale po svežem hlevskem gnoju, kjer so se nekoliko tudi pogrele in našle zasilno hrano. Nismo vedeli, s čim naj jim pomagamo. Natresli smo jim pšenico, proso, a se žita niso dotaknile.

Temperatura je zadnje dni v tednu, 11., 12. in 13. marca, zelo padla, ponoči tudi do -14°C . To so bili usodni dnevi za te selivke, ki se doslej še nikdar, kar pomnimo, niso pojavile v našem kraju. V jutranjih urah so ležale po cestah, ob rekah in potokih. Lovci smo bili nemirni. Želeli smo jim pomagati, a nismo znali. Onemogle ptice smo polovili kar z rokami, jih zaprli v lesene kletke in jih hranili z zmletim mesom ter zelenjavo. Toda sneg in mraz sta opravila svoje. Ptice so postale sicer živahnejše, ko smo jih prinesli na toplo, vendar so že po osmih, desetih urah poginile. Malo jih je preživelo. Prib, ki smo jih mrtve pobrali in te, ki so poginile tako rekoč v našem naročju, smo odnesli nagačit preparatorju. Vsi, katerim bodo krasile lovske stene, se bodo ob pogledu nanje spomnili na žalostne prizore, ko je zapozneli zimski mraz moril na Idrijskem in Cerkljanskem.

Anton Razpet,
LD Porezen – Cerkno

Zvitorepka prekrižala račune

V rahlem vetru pozibajoče se drevje je metalo dolge sence po dolini, kajti sonce je bilo vedno bliže zatonu. Zdel sem na visoki preži sredi bujnega rastja in čakal, kot že tolikokrat dotlej. Misli so mi blodile, več ali manj usmerjene na srečanje s srnjakom.

Medvedek iz kočevskih revirjev

Foto I. Mikec

v gozd, to je bilo znamenje, da prihaja. Nakar sem zagledal ob robu gozda nekaj manjšega, rjavega. Mislim sem, da je to srnin mladič, pa sem si dejal, da ni lepo, če mati ob dojenčku ljubimka. Vtem je skočil iz gozda srnjak in stekel proti »prilikkavcu«. Poglej ga, sem ga prepoznal, to je pa lisjak, saj srnin mladič nima repa! Lisica se za srnjakovo borbenost ni posebno zmenila. Odskočila je nekaj korakov in se zopet vrnila na košenino. Ljubimca očitno nista trpela priče o njuni ljubezni, kajti tudi srna je priskočila srnjaku na pomoč in nekajkrat nagnala lisico. Rjavka je tokrat zopet dokazala, da ni samo zvita, ampak tudi vztrajna. Ljubimca sta se njene nadležnosti naveličala in odkorakala v zavetje gozda, lisica pa si je na košenini iskala hrane.

Ves prevzet ob dogodku sem še dolgo zatem, ko je tudi zvitorepka zapustila košenino, zrl v gozd, kamor je odšel srnji par, ki ga je v ljubezni zmotila zvitorepka. Ni pa prekrizala računov samo njima ...

Milan Batistič

Vprašanja - odgovori

O lovskih gostih

Vprašanja:

Cenik, veljaven od 1. aprila 1976, navaja pogoje, pod katerimi inozemski lovci smejo loviti v Sloveniji ...

1. Ali veljajo v ceniku navedeni pogoji tudi za lovske goste iz naših republik (tudi iz SR Slovenije)? Ali imajo zanje lovske družine za svoje lovišče pravico spremeniti lovne pogoje (če, koliko in zlasti pri pristojbinah)?

2. Ali morejo imeti inozemski Slovenci kot lovski gostje (npr. iz Amerike, Avstrije, Italije, Madžarske) kake olajšave pri lovskih pristoj-

binah? Če, ali to lahko določijo lovske družine v sporazumu z LZS ali kako drugače?

3. Katera določila v ceniku veljajo za lovce posameznike, katera za skupine domačih in inozemskih lovcev, ki se udeležijo družinskih skupnih lovov? Ali o teh družina-gostitelj sama odloča? Na ta in podobna vprašanja žele mnogi lovci jasne, kompetentne odgovore, da bi se izognili nasprotnim mišljenjem, ki večkrat burijo lovske duhove.

L. Š.

Odgovori:

K 1. Pogoje, pod katerimi lahko lovijo v lovišču LD domači gostje, tj. lovci iz SR Slovenije in celotne Jugoslavije, določa lovska družina samostojno.

K 2. Cenik za inozemske lovce velja za vse tuje državljane, ne glede na njihovo narodnost.

Cene so minimalne, kar pomeni, da LD ne sme dovoljevati lova oziroma odstrelav po nižjih cenah, kakor so v ceniku. Lahko pa od gosta zahteva višje cene, o čemer pa ga mora obvestiti še pred prihodom na lov. Izjemno se obravnavajo člani edine slovenske lovske organizacije v zamejstvu, to je Kluba prijateljev lova v Celovcu, z ozirom na pomen tega kluba.

K 3. Cenik za inozemske lovce velja neglede na to, ali lovi posameznik ali skupina.

K. B.

Mladi pišejo

Z bosu levo nogo

»Vsaj en večer bi bil lahko doma. Sam lov te je! Ko bi le kaj imel od tega!« me je spet karala mama, ko sem se začel pripravljati na lov. »Jutri, mama, jutri bom pa

zares ostal doma,« sem ji obljubil, a hkrati sem že vedel, da ne bom držal obljube. Ko bi ona vedela, kaj lovec vse doživi v gozdu, bi verjetno tudi ona spremenila svoje mnenje. Gozd, širne planjave, to je najlepši dom! Dolgo sem izbiral, odlasjal, kolebal. Prenekaterega srnjaka sem ure in ure ogledoval, toda pravega nisem našel. Nazadnje mi je oče svetoval, naj grem na tistega »njegovega«, ki ga ima že dolgo ogledanega.

»Je star in premeten,« mi je povedal. »Meni ni dal priložnosti, čeprav sem ga velikokrat videl. Morda si spretnejši od mene, pojdi torej nadenj!«

Bil je lep sončen dan. Ob pol štirih sem se počasi vzpenjal po gmajni, po pobožju, obraslem z dišečimi brinovimi grmi. Rastline so omahovale v vročem soparnem ozračju. Tišino, ki je objemala pokrajino, je le od časa do časa pretrgalo vreščanje šoj. Kmalu me je obvela senca borovega gozda. Popolna tišina. Lep dan za klic. Toda nisem hotel motiti te spokojnosti. Počasi, previdno in tiho sem stopal skozi gozd. Opazil sem srnjega mladiča, ki je igrivo skakljal okoli grma. Kmalu sem zagledal še srno, ki je prežvekovala v senci.

Previdno sem se jima umaknil in ju obšel daleč naokoli. Kmalu sem bil na cilju, pregledal okolico in se usedel. Nato sem si sezul škorenj, v katerega so se mi nasule borove iglice, in jih stresel. Potem sem škorenj položil zraven sebe v travo in obmiroval. Še mi je bilo vroče in spokojna tišina me je zazibala v sanjarjenje, iz katerega me je vzdramil šum. Pogledal sem okrog sebe in ostrmel: nedaleč od mene se je okrog grma pripasel srnjak, »očetov« srnjak, puška zraven mene pa je bila – prazna!

Niti dihati si nisem upal. Srnjak se je mirno pasel, me v loku obšel ter mi le dal priložnost, da sem napolnil puško. Nakar sem počasi vstal. Puška se je pripeljala k licu. Muha je nemirno iskala po sprednji srnjakovi nogi navgor, se le umirila na plečetu in rezek pok je pretrgal

ozračje. Srnjak je obležal v ognju. Kljub temu sem še počakal na mestu.

Zazrl sem se proti zahodnim obzorjem, koder so se prelivali rdeči žarki zahajajočega sonca. Razburkana kri po žilah se mi dolgo ni umirila.

Počasi in s spoštovanjem sem stopil do njega. Ležal je v travi. Njegove temne oči so nemo zrl v ugašajoče nebo. Odlomil sem borov vršiček in mu dal zadnji grizljaj. Nato sem odlomil še enega, ga pomočil v njegovo srčno kri in si ga zataknil na desno stran svojega klobuka – prvokrat. Šele sedaj sem opazil, da sem obut samo na desno nogo. Torej sem svojega prvega srnjaka uplenil bos na levo nogo. Morda to kaj pomeni?

Na pokrajino je že legla noč, ko sem se vračal domov s svojim prvim. Hvala ti, Diana, hvala za nepozaben dan! Vračal sem se v mesto, med betonske stavbe. Zakaj ne morem večno ostati v objemu gozda, v delčku sveta, ki ga človek še ni pokvaril!

Darko Vadnjak

Jubilanti

Ivan Ferlež – osemdesetletnik

Leta so eno, počutje in življenjski elan pa drugo. Če za koga, potem to velja še posebej za jubilaranta, ki je še vedno aktiven in delaven član LD Laško.

Lovska kri se mu pretaka po žilah že od 8. aprila 1896, ko se je rodil. Njegov oče je bil lovski čuvaj na graščini Blagovna, kasneje pa sozakupnik lovišča, ki ga sedaj upravlja LD Šentjur pri Celju. Ko se je Ivan l. 1920 preselil v Laško, se je lovsko udeleževal pri zakupniku Pleskoviču ter bil aktiven lovec vse do začetka druge svetovne vojne, ko mu je

okupator vzel orožje in ga preselil v vzhodno Prusijo. Iz izgnanstva je l. 1944 pobegnil nazaj v domovino in bil do osvoboditve ilegalce.

Leta 1946 je bil pobudnik in soustanovitelj LD Laško ter od takrat ves čas aktiven član in funkcionar LD. Med drugim je bil 17 let blagajnik, večkrat predsednik disciplinskega razsodišča ter član in predsednik NO. Od leta 1967 pa je prvi častni član LD Laško. O njem bi lahko še mnogo naštel, na primer, da je bil prvi maturant celjske gimnazije, da se je kot prostovoljec boril za našo severno mejo, da je ustrelil prvega divjega merjasca v lovišču LD Laško itd.

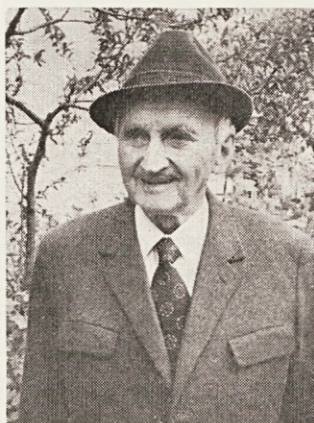
Odlikovan je z medaljo zaslug za narod in z znakom za lovske zasluge, prejel je plaketo borcev za severno mejo.

Od takrat, ko je ustrelil prvega lisjaka, je preteklo že 62 let. Z lovskimi spomini bi lahko napolnil celo številko Lovca. Med njimi so lepi in lepši, nelepši se ne spominja. Le kaj je bilo v njegovem lovu najlepše, sem razmišljal. »Veš,« je poudaril, »na lovu ni pomembno, da streljaš. Lov je vse kaj več. Sprostitve od vsakodnevnih naporov in prijetno okolje mirne, pisane narave ti da navdih za nadaljnje delo. Nepozabni so mi sončni dnevi na skupnih lovih, ko jesensko listje odpada in se sončni žarki prebijajo skozi vejevje. Človek dobi občutek, kakor da stoji v samem zlatu, nato pa se ti prikaže še divjad – srnica, zajček, lisica. To so občutki, ki jih z besedami ni moč opisati, to se da le doživeti.«

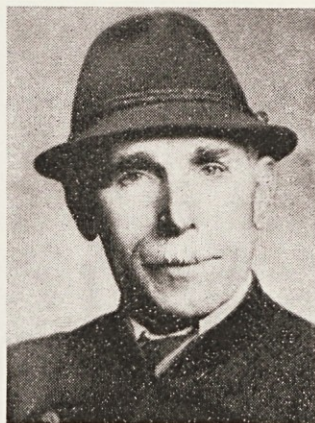
Popolnoma se strinjam, Ivan. Zato ti želim v imenu tvojih lovskih kolegov in v svojem še veliko prijetnih sončnih dni. Upam, da mi boš čez 20 let odkril in zaupal o sebi še več.

Peter Šuhel

Ivanu Herzogu je 3. junija 1886 Diana položila v zibelko zeleno vejico, ki ji je ostal zvest do sedaj, ko slavi 90-letnico rojstva. In le redkim lovcem je usoda tako

Ivan Ferlež

Ivan Herzog

Franjo Keber

naklonjena, da nosijo puško dolgih 73 let kakor naš slavljeneč, ki z njo še sedaj brez težav obiskuje lovišče, sodeluje pri vseh akcijah in seveda tudi ne manjka na naših skupnih lovih.

Od leta 1928 je bil vseskozi lovski čuvaj: najprej pomožni v občini Zrkovci, po osvoboditvi pa član in pomožni čuvaj naše LD. Divjad vidi raje živo kakor mrtvo. Zanimive in napete so njegove zgodbe o divjih lovcih in krivolovcih, s katerimi se je v svoji dolgi lovski praksi večkrat srečal.

Kljub težkemu poklicu na železnici je naš 90-letnik, po zaslugi skromnega življenja in rednega obiskovanja lovišča, ostal čil in zdrav kot malokdo pri tako visoki starosti.

Čestitamo mu ob jubileju in mu želimo še veliko let zdravja in lovski dober pogled!

LD Pobrežje

Franjo Keber je 24. 3. 1976 praznoval svoj življenjski jubilej – 70-letnico. Pred dobrimi 40 leti je pričel svojo lovsko pot, ko je kot gozdar služboval pri veleposestniku ing. Franju Paherniku, do 2. svetovne vojne. Po vojni je stopil v vrste LD Orlica-Vuhred, kjer je bil večkrat član upravnega in nadzornega odbora. Kot dober gojitelj divjadi je vestno skrbel za postavljanje in oskrbovanje solnikov, visokih prež in krmišč. Kadar pa je sprožil puško, smo vedeli,

da je bil to gojitveni odstrel. Na občnem zboru je bil imenovan za častnega člana naše LD.

Dragi Franjo, še veliko let zdravja in mnogo lovskega užitka!

Lovci LD Orlica-Vuhred

Lovska organizacija

Še k članku »Do kdaj bomo lovci tako neenotno oblečeni?«

V naslovu navedeni članek tovariša Vobiča, Lovca, št. 11 – februar 1976, me je spodbudil, da napišem svoje mnenje o barvi in kroju naše lovske obleke.

Naš slovenski lovski kroj je zelo lep in je v rabi že veliko let, vendar ga nekateri lovci krojijo vsak po svoje. Ni tako narobe, če se v javnosti posamič ali v skupini pojavimo v ponošenih oziroma obrabljenih lovskih oblekah, po mojem mnenju je bolj narobe, da imamo lovske obleke v različnih barvah. Na večji manifestaciji sem videl celó lovca v lovski obleki iz blaga za oficirske obleke JLA. Drugi tak primer je barva blaga, ki te spominja na barvo uniform nemškega »vermanšafta«.

Predstavljajmo si, če bi pripadniki naše vojske, milice, gasilcev itd. nosili uniforme vsak po svoji želji in okusu, kako bi to izgledalo!

Tako kakor imajo na primer gasilci predpisan svoj kroj in njegovo barvo, bi to morali urediti tudi v naši lovski organizaciji. Predlagam, da slovenski lovci opustimo razne barve blaga in se odločimo le za eno enotno barvo, takšno, ki je najprimernejša za lovske organizacije.

Nerazumljivo je tudi, da je med lovci veliko takšnih, ki sploh nimajo lovske obleke, ali pa samo tako imenovane lovske hlače. S tem smatrajo, da opravičujejo svoje članstvo v lovski organizaciji.

Menim, da je tudi nedopustno, da se udeležujemo skupnih lovov v različnih oblačilih, vse do tako imenovanih »šihtnih« oblek. Predlagam, da naj bi bil pogoj za vstop v lovske vrste poleg lovskega izpita tudi nabava dveh lovskih oblek: ena za skupne love, ena pa za lovske slovesnosti in svečanosti. Članstvo v lovski organizaciji sloni na prostovoljni odločitvi, zato naj bi tisti, ki ne bi zmoželi predlagane nabave, ne silil v lovske vrste! To bi lahko brez večjih težav dosegli z doslednim stališčem v lovski družini.

Končno še o enotni izdelavi lovskega kroja. Pred meseci smo v naši lovski družini pokopali zelo uglednega lovskega tovariša. Izkazali smo mu vse lovske časti, tudi s častno stražo ob njem na mrtvaškem odru. Že z bežnim

Dom Lovske družine Kungota, ki so ga slovesno odprli 15. junija 1975

pogledom na to stražo pa si ugotovil, da so bili od štirih lovcev trije v slovenskem lovskem kroju, četrti pa v kroju, kakršnega nosijo naši sosede onstran naših meja. Vseeno mi je, ali si kdo privoščil obleko v kakršnem koli kroju in barvi, če s tem hoče biti ekstravaganten, pač pa sem proti temu, da se v takšnih krojih pojavljamo na slovenskih pogrebnih svečanostih in

na kakršnih koli drugih slovenskih lovskih prireditvah. Ne dvomim, da ne bi bili slovenski lovci sposobni pri sebi napraviti reda glede lovske obleke in doslednega upoštevanja predpisa o slovenskem lovskem kroju. Naša organizacijska enotnost naj se tudi na zunanost kaže v enotnih naših lovskih oblekah!

Vinko Štefanič, LD Pobrežje

Pri p o m b a :

Predlog glede enotnih lovskih oblek tudi na skupnih lovih je vsekakor prezahteven. Menimo, da bi bilo dovolj, če bi dosegli, da bi lovci nosili enoten lovski kroj na vseh lovskih in tudi nekaterih drugih slovesnostih ter svečanostih. Glede oblek na lovih pa naj velja, kakor je zapisano v Sloven-

skem lovskem priročniku: »Ni nujno, da lovec nosi lovski kroj tudi na lovu, kjer pride glede na vremenske razmere in način lova v poštev predvsem čim bolj praktična lovska obleka.« —

Uredništvo

Tudi lovci LD Kungota uspešni

V lovskem letu 1975/76 so tudi lovci LD Kungota, ki upravlja lovske revirje na področju Spodnje in Zgornje Kungote, Jurija, Svečine in Plača, dostojno proslavili 30. obletnico osvoboditve: 15. junija 1975 so slovesno odprli lovski dom in razvili lovski prapor.

Dom so gradili od leta 1970 in so za gradnjo namenili prihranke preteklih let, kredite Kreditne banke Maribor in les sedemnajstih darovalcev. Zlasti v urejanje prostora okrog doma in komunikacij pa so vložili nad 4000 neplačanih, udarniških delovnih ur. Vsi krediti so bili že ob koncu leta 1975 odplačani.

Tridesetletnica osvoboditve je tudi mejnik v delovanju LD Kungota, ki dobro gospodari. V lovišču letno uplenijo okrog 100 srnjadi, 250 zajcev in 800 fazanov. Približno četrtino odstrela namenjajo inozemskemu lovskemu turizmu. Semkaj prihajajo loviti gostje iz Avstrije, Italije, Švice in Nemčije. Kljub temu domači lovci niso prikrajšani; lani jeseni je bilo za domače lovce in domače goste čez dvajset skupnih lovov, medtem ko so odstreljevanju srn in srnjih mladčev člani LD komaj kos.

Lovce in goste je na slovesnosti najprej v imenu LD Kungota pozdravil njen starešina Viktor Miklavžič, v imenu Lovske zveze Slovenije pa njen predsednik Lojze Briški, ki je ob tej priložnosti 13 članom LD izročil znak za lovske zasluge, s katerim jih je odlikovala LZS. V imenu LZ Maribor je spregovoril njen tajnik Dušan Dougan. Lovski prapor je razvil častni član LD Ivan Lavrenčič. Na prapor je 34 predstavnikov raznih organizacij, lovcev in prijateljev lovstva

Prapor Lovske družine Kungota je razvil njen častni član Ivan Lavrenčič

pripelo spominske trakove, na drogu pa se je blestelo 125 žebličev.

Trak na vhodnem stopnišču lovskega doma je prerezal in tako simbolično odprl novo lovsko zavetišče častni član Franc Vrezner.

Slavnostni program sta popestrila s svojim nastopom: godba na pihala TAM Maribor in domač lovski oktet.

E. Z.

Lovska družina Jesenice za 30. obletnico

Člani LD Jesenice so v letu 1975 proslavili 30. obletnico osvoboditve jugoslovanskih narodov in 30. obletnico obstoja svoje LD z razvitjem lovskega prapora, s strelskim tekmovanjem in z lovsko razstavo. Razvitje prapora in strelsko tekmovanje sta bili 22. 6., lovsko razstava pa od 30. 9. do 5. 10. 1975.

Slovesno razvitje prapora je bilo pod lepimi Karavankami na Pristavi, pri domu Planiškega društva Koroška Bela-Javornik. V osrčju našega lovišča, 1000 m nad morjem, smo sprejeli številne goste in zastopnike sosednjih lovske družin, družbenopolitičnih in drugih organizacij. Lovsko zvezo Slovenije je zastopal odgovorni urednik Lovca France Cvenkel, LZ Gorenjske pa njen častni predsednik Miloš Kelih.

Ob 10. uri je lovski rog zabil zbor lovcev ob slavnostni tribuni. Po otvoritvi in pozdravu vseh udeležencev je član prireditvenega odbora Franc Pesjak predal besedo starešini LD Francu Golbi, ki je v svojem govoru najprej poudaril zgodovinski pomen 30. obletnice vojaške in politične zmage jugoslovanskih narodov pod vodstvom tovariša Tita, ki je tudi starosta nas lovcev. Potem je orisal razvoj in delovanje lovske družine. Z loviščem, 5987 ha, ki je hribsko in gorsko, gospodari kolektiv LD 55 članov-lovcev. Poleg razne male divjadi je bilo spomladi 1975 v lovišču približno tudi: 170 gamsov, 180 srnjadi, 20 ruševcev in 13 velikih petelinov. LD ima

Po razvitju prapora LD Jesenice na Pristavi

Foto dr. J. Pesjak

v lovišču 3 lastne lovske kočee in 1 v najemu, 49 krmišč, 94 solnic, 4 visoke preže in 9500 m lovske steze v gorskih revirjih. Za vzdrževanje in obnovo lovskega naprav člani letno delajo udarniško nad 1600 ur. Pri gradnji kočee pa so skupno opravili nad 8000 delovnih ur. Za svoje udejstvovanje in uspehe je 15 članov LD dobilo lovsko odlikovanje.

Prapor je razvil njegov kum

mag. ing. Peter Kunc. Direktor je bil presenečen, ko je s slavnostne tribune zagledal v lovske vrstah same znane obraze železarjev-lovcev, saj je 70 % članov LD železarjev. Po spodbudnih besedah je razvil prapor in ga izročil praporščaku LD Vinku Sedaju. Razvitemu praporu v čast so iz lovske puške odjeknili pozdravni streli. Lovski prapor je bil okrašen

z 48 zlatimi in s 7 srebrnimi žeblički, ki so jih darovali člani ali njihove žene, gorenjske lovske družine in sorodne organizacije. Spominske trakove pa so pripeli na prapor: France Cvenkel za Lovsko zvezo Slovenije, Miloš Kelih za gorenjsko LZ, Franc Ličof za zavod »Triglav«, Jože Hudrič za Ribiško družino Jesenice in Peter Kunc za Železarno Jesenice. Ob tej priložnosti je imel

Najmočnejši gamsji roglji LD Jesenice na razstavi

Foto B. Blenkuš

Na razstavi LD Jesenice je bil tudi poudarjen vzgojni smoter

Foto J. Markizeti

daljši govor zastopnik LZS France Cvenkel, ki je govoril o nalogah sodobnega lovca. Zastopnik gorenjske LZ Miloš Kelih pa je v svojem govoru podčrtal vlogo jeseniške LD v lovstvu Gorenjske. Na strelskem tekmovanju so lovci dokazali, da so dobri strelci, saj je bilo pretežno število zadetkov v črnem. Duhovito uprizorjen lovski krst je navzoče spravil v odlično razpoloženje, saj so videli lep lovski običaj. V spomin na 30-letni jubilej je LD Jesenice izdala lično brošuro »Almanah LD Jesenice«, v katerem so kronološko nanizani vsi važnejši dogodki LD, od njene ustanovitve dalje. Uvodno besedo je napisal pisatelj in član izvršnega odbora LZS Tone Svetina. Knjižico pestrijo tudi slike iz življenja LD. Zaključna prireditev je bila lovska razstava v sindikalnem domu Železarne Jesenice, v režiji Petra Boškina. Prikazovala je divjad domačega lovišča, lovske naprave in lovčeve pripomočke. Posebno je bil poudarjen poučni in vzgojni smoter razstave. Zanimivo je, da si je razstavo ogledalo več tisoč Jeseničanov, med katerimi so bili učenci in dijaki skoraj vseh jeseniških šol in iz okolice. Vsem organiziranim skupinam so lovci razlagali po-

men in vlogo lovstva ter pojasnjevali eksponate. Oči mladine so zlasti z velikim zanimanjem begale od planskega orla, divjega prašiča, gamsa, srnjaka, lisice, jazbeca, belke do ujed in sov ter drugih divjih živali. Starejše obiskovalce so posebno navdušile odlične fotografije divjadi mladega lovca s fotoaparatom Jožeta Markizetija. Iz knjige vtisov razberemo, da si staro in mlado želi kmalu podobno razstavo, saj so bili mnogi navdušeni nad prikazom živalskega bogastva gozdov in gora nad železarskimi Jesenicami.

F. P. – B. B.

V spomin

Dr. France Kovič, Vladimir Pleničar – Lovska družina Vodice se je 25. septembra 1975 in 5. marca letos zbrala na ljubljanskih Zalah številneje kot na kateremkoli lovu, tako kot na važnem

družinskem posvetu ali občnem zboru; ob njej so se strnili tudi številni okoliški in ljubljanski lovci. Pokojnika sta bila namreč zaslužna za lovstvo tudi na širokem območju. Oba sta spoznala, Ljubljana, pokrajino onstran Šmarne gore do Smlednika in nazaj do Rašice že v mladih letih, vanjo sta se kot lovca vračala do svojih zadnjih dni, ne prvi ne drugi ni dopolnil sedemdesetih let. K spominskemu zapisu, ki je izšel ob smrti pravnika Franceta Koviča v Razgledih, je treba dodati, da je bil član komisije, ki je napravila osnutek lovskega zakona iz leta 1954; ta zakon je zelo pomemben zato, ker je zrasel iz lovske organizacije po mnogih razpravah in pripombah in dal lovcem vse pravice in dolžnosti; dr. France Kovič je njegov soustvarjalec, osnutek je bil narejen v Kamniški Bistrici. Potem je bilo treba napraviti tudi pravila, po enakem postopku, in to za republiško lovsko zvezo, okrajne lovske zveze in lovske družine. To delo je bilo opravljeno s Francetovim sodelovanjem v lovski koči – Vladimir Pleničarja v Skaručni. Medtem in potem je bil dr. Kovič član raznih pravnih

komisij lovske organizacije in pet let starešina LD Vodice.

Posloviti se v nekaj vrsticah od Vladimira Pleničarja je še težje. Vladimir, Dinko smo mu tudi rekli, je bil človek, kakršnih danes ni več. Predvsem odprtih rok in srca, a hkrati tudi podjeten; neugnan humorist, a spet zelo resen; neverjetno vztrajen in priden, a pripravljen tudi na dolgo veselje. Imel je rad polje in visoko goro, naravo, puško, fotografski aparat in psa, zajčka, srnjaka, gamsa in ruševca.

»Ti ne veš, kako je bilo, ko so taščice zapele!« tako se je spominjal lova na ruševca. Vladimira Pleničarja pozna po vsem, kar je objavil v Lovcu tiskanega in fotografiranega, vsa lovska Slovenija. Opisati njegovo vnemo za kinologijo bi zaslužilo posebno poglavje, več let je bil predsednik Društva ljubiteljev ptičarjev. Njegova zamisel in izvedba so kinološko-lovske koledarji; nešteto majhnih razstav, lovskih in kinoloških, v raznih lokalnih in izložbenih oknih, ki smo jih videvali dolga leta, je bilo njegovo delo. Ponosen je bil, da se je ožje povezal tudi z raznimi kinološkimi organizacijami po Jugoslaviji in Evropi.

France Kovič in Vladimir Pleničar bosta še dolgo živelela v naših spominih, v spominih številnih lovcev in kinologov. Toliko lovcev, kot jih je bilo na pogrebu Vladimira Pleničarja, na ljubljanskih Zalah še ni bilo.

Lovski tovariši

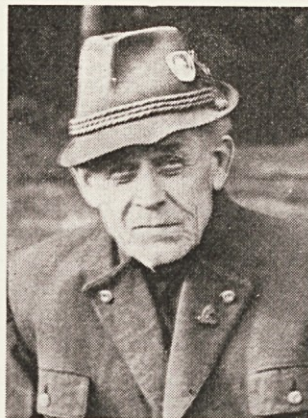
Jaka Lumbar – Od nas je odšel čudovit človek, eden starejših slovenskih lovcev, ki je lovil od Menine planice, Triglava do Ljubljanskega barja celih pet desetletij. Tudi ribaril je rad na Ljubljani in Savi. Do zadnjih dni je bil izreden mojster, ko je tu in tam še poprijel za ribiško palico. Veselje do življenja in družabnost je širil s prelepim glasom, s katerim je bil obdarovan in ga je z vztrajno vajo izobli-

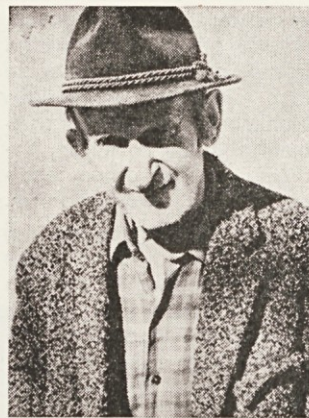
Dr. France Kovič

Vladimir Pleničar

Anton Miklavžina

Štefan Ocepek

koval do virtuoznosti. Njegova pesem, ki je širila veselje in izvajljala solze, nam bo ostala v najlepšem spominu. Pel je v kvartetu Fantje na vasi in drugih zborih. Prelepo je zapel takó arijo iz Toske kot tudi partizansko: Bosa pojdiva... Odslej ga bomo poslušali samo še na ploščah.

Od njega smo se poslovili 23. 11. 1975. Umrl je v 73 letu starosti.

Skromen, družaben, plemenit in z odprtim srcem za vse lepo je bogatil življenje vsem, ki smo bili ob njem. In tak bo ostal med nami.

LD Rakovnik – Ljubljana

Edi Kos je 11. 2. 1976 nenadoma odšel v večna lovišča. Srce ni zmoglo prenapornega življenja in je odpovedalo tik pred 50-letnico starosti. Bil je prizadeven lovec – gojitelj in lovsko pravičen. Zelo rad je zahajal v zeleni lovčev raj. Kljub preobremenjenosti in službi in družbenopolitičnih organizacijah je vedno našel čas tudi za lovske tovariše. Izgubili smo človeka, ki je odseval samo dobroto. Ljubil je neoskrunjeno naravo in se zavzemal, da bi nam še ostalo neoskrunjeno naravno okolje. Zapustil nam je dediščino, vredno pozornosti in spoštovanja – vzorno in urejeno lovsko družino. Že od leta 1952 je bil naš član in od leta 1954 tajnik. Vzgojil je vse člane, ki so v tem času pristopili v lovsko družino.

Za lovstvo je bil zelo zaslužen in tudi odlikovan z znakom za lovske zasluge. Ponosni smo nanj.

Trudili se bomo ohraniti medsebojno razumevanje, kakor nas je učil s svojim zgledom.

Spomin na Edija naj bo trajen in lep!

Vitanjski lovci

Anton Miklavžina, lovski veterani in najstarejši član LD Škale, je 10. 2. 1976 za vedno zatisnil svoje oči, v 80. letu starosti. Leta 1974 je praznoval zlato poroko, toda v decembru 1975 mu je umrla njegova življenjska družica. Bil je soustanovitelj LD in njen prvi predsednik, vsekozi član upravnega odbora, zadnja štiri leta pa častni član LD. Odlikovan je bil z znakom za lovske zasluge. Tri svoje sinove je vzgojil v dobre in pravične lovce.

Ob odprtem grobu se mu je zahvalil za ves njegov trud v lovstvu in za sodelovanje v NOB predsednik LD Škale. Ko mu je poslednjič zadonel lovski rog in so odjeknili streli iz lovskih pušk, je bilo rosno marsikatero oko. V naših srcih bo ostal svetel spomin na dobrega lovskega tovariša.

Člani LD Škale

Franca Podlogarja, člana LD Turjak, smo 22. 3. 1976 pospremili na njegovi zadnji poti na pokopališče v Škocjan pri Turjaku. Takoj po vojni je sodeloval pri ustano-

vitvi naše LD in bil izvoljen zaradi svoje sposobnosti za prvega starešino. V upravnem odboru LD je deloval več let. Lovec je postal že pred vojno, leta 1928, in ostal zvest lovski organizaciji vse do konca. Ljubil je naravo, gojil v njej divjad in z veseljem poučeval in vzgajal mlajše lovce.

Rojen je bil v tujini, kot sin staršev izseljencev, a ga je življenje privedlo v njegovo pravo domovino – Slovenijo. V narodno-osvobodilni vojni se je odzval klicu domovine, zato pa je moral na trnovo pot skozi več koncentracijskih taborišč.

Turjaški lovci smo ga na zadnji poti pospremili z lovskega častmi in ga bomo ohranili v lepem spominu. Počivaj mirno v naši in tvoji domovini!

Člani LD Turjak

Štefan Ocepek, saustanovitelj in prvi predsednik leta 1946 ustanovljene Lovske družine Senožeti, nas je 11. 11. 1975 za vedno zapustil, star 85 let. Lovec je bil 48 let. Bil je tudi odlikovan z znakom za lovske zasluge. Še proti koncu svojega življenja je kljub visoki starosti pomagal graditi lovsko kočjo in se udeleževal še tudi skupnih lovov.

Na zadnji poti smo ga spremili številni lovci domače in sosednjih lovske družin z lovske prapori.

Umrlemu časten spomin!

Člani LD Senožeti

Lovska kinologija

Odgovor na članek »Ali je po 30 letih sploh mogoče kaj takega«

Kinološka komisija pri Zvezi lovske družin (ZLD) Koper je na svoji seji 26. 5. 1976, na kateri so sodelovali tudi kinologi lovske družin, razpravljala o omenjenem članku. Komisija je imela za gradivo zapisnik letne konference LD Rižana, zapisnik izrednega članskega posveta LD »Žabnik« Obrov, ugovore in izjave LD »Gaberk« Divača, LD »Videž« Kozina, LD Kojnik Podgorje, LD Marežige, LD Koper, LD Gračišče, LD Strunjan.

Prisotni so se vprašali, ali je sploh mogoče, da se po 30 letih dela na kinološkem področju najde nekdo, ki ne utemeljeno in ne da bi stvari preveril, tako piše.

Kakšen vtis je Ivan Udovič dobil na telesnem ocenjevanju v Kopru 14. 3. 1976, smo zvedeli iz njegovega članka v glasilu Lovec. Zapisnika o prireditvi kakor tudi drugega materiala, kar bi moral prireditelju dostaviti čimprej, do sedaj še nismo prejeli. Naj povemo, da so drugi sodniki že isti dan dostavili zapisnike in ugodno oceno prireditve.

Po sodbi tovariša Udoviča je na področju ZLD Koper pre-

cej psov, ki po njegovem mnenju ne zaslužijo takega imena, sicer jih I. Udovič že tako imenuje »material«. Menimo pa, da smo v zadnjem obdobju na našem področju vzredili prave lepote, zlasti pri istrskih goničih.

V dokaz našim trditvam naj omenimo le, da sta sodnika Kelih in Hribernik podelila leta 1975 kar pet odličnih ocen za ta »material«. Na mednarodni razstavi v Ljubljani smo za tri pse dobili najvišja odličja. V Umagu (tudi na mednarodni razstavi) smo nastopili s 17 psi različnih pasem in z njimi posegli samo po visokih ocenah. Naj omenimo psico istrijanke, last Albine Dobrin, ki je dobila več mednarodnih nagrad.

Iz ugovorov ki so jih dale lovske družine, razberemo, da so trditve o lovu z nepasemskimi psi izmišljene. Lovska družina »Žabnik« Obrov poziva tovariša Udoviča, naj pride osebno pogledat in pregledat lovske pse in zahteva preklic njegovih trditvev, če pri tem ne misli na psa, ki ju je iz svoje psarne prodal lovcema Iliji Babiču, Pregarje št. 21, in Jožetu Ceku, Huje št. 17. Psa sta neuporabna za lov in težko ugotovljive pasme. Organizator prireditve je bila ZLD Koper in ne Klub ljubiteljev goničev Slovenije, kot je v članku navedeno.

Organizator je plačal Klubu storitve na dan prireditve, razen zrejnega pregleda. Ni res, da je organizator zamudil napovedano uro, ker so bili napovedanega dne pred 7. uro štirje njegovi člani – na odrejenem kraju in pri-

pravljali prostore, pripeljali pisarniške potrebščine, pribor, razporejali pregled itd. Res pa je, da je organizator moral odsloviti in plačati pisarniško delavko, ker je I. Udovič pripeljal s seboj svojo ženo, ki je dobila za strojepisno delo zahtevano plačilo.

Začetno zmedo je ustvaril tovariš Udovič, ki ni hotel ocenjevati brak-jazbečarjev s pretvezo, da je prišlo do spora med Klubom ljubiteljev goničev in Društvom brak-jazbečar in barvar.

Glede propagiranja za Klub ljubiteljev goničev pa tole: dipl. veterinar Anton Jakomin, predsednik kinološke komisije pri ZLD Koper, je posredoval le ogorčenje udeležencev o načinu pridobivanja članstva za Klub. Nismo proti Klubu, vendar menimo, da je treba članom poprej pojasniti namen in jih seznaniti s pravili in programom dela, ne da se le-ti kasneje obračajo na lovsko organizacijo in sprašujejo, zakaj so morali plačevati članarino.

Prizadetost I. Udoviča, češ da mu je bilo preprečeno predavati, je zlagana. Stvari so imele naslednji tek:

Tovariš Udovič je predlagal vodnikom krajši poduk o zreji. Tovariš Jakomin je obljubil takoj preskrbeti prostor v bližnji restavraciji. V razgovoru potem je A. Jakomin I. Udoviča seznanil s programom dela kinološke komisije pri ZLD Koper, ki predvideva tudi tečaj za vodnike. Nato je tovariš Udovič odklonil ta predlagani krajši poduk, češ da bo v rednem programu tečaja o tem predaval.

V članku pisec namiguje na odstranitev ljudi, ki ovirajo napredek kinologije. Koga odstraniti, vprašujemo I. Udoviča. Mnenja smo, da je treba pisca odstraniti, ker je pokazal, da ne zna biti nepristranski, objektivni sodnik, sicer bi si ne dovolil pisati nepreverjenih, lažnih in obrekovalnih zadev. Kot kinološki sodnik si ne bi smel dovoliti, da se vmešava v organizacijske zadeve, ki niso z njegovega področja. S takim načinom izziva ogorčenje lovskih družin –

njihovih organov. Kakšno ogorčenje je izzval, se vidi iz razprav na rednih občnih zborih in izrednih članskih posvetih, ki so bili sklicani prav v ta namen. Z enakim ogorčenjem so to neresnično obrekovanje obsojali tudi vsi kinološki referenti lovskih družin na omenjeni seji komisije, 26. 5. 1976.

Poudarili smo predvsem, da je nezdržljiva funkcija kinološkega sodnika s funkcijo nabavljajca in prodajalca psov.

Mi smo živo zainteresirani, da se naša istrska pasma ne guje, zato je celotno skrb nad zrejo istrskih goničev imel predvsem sodnik tovariš Alfred Tavčar. Kolikor je v tem obdobju prišlo do nekkih nezaželenih napak, je le-tega treba klicati na odgovornost, ne pa očitati vsem drugim članom kinološke komisije nedelavnost in nestrokovnost.

Napad I. Udoviča na delo kinoloških organov koprškega področja ima namen, da nesebično angažirane člane degradira in oddalji od dela, s čimer bi ustvaril ugodne pogoje, da bi kinološko delo postala domena in zakup ožjega kroga ljudi. Toda dosegel je nasprotno. Sprašujemo se, kje je bila lovska in kinološka etika I. Udoviča, ko je snoval svoj članek?

Kinološki referenti posameznih lovskih družin in člani kinološke komisije menijo, da je I. Udovič z lažnimi klevetami in neargumentiranim člankom blatil naše lovske družine ter njihove upravne organe in si je s tem sam zaprl pot pri nadaljnjem sodelovanju na kinoloških prireditvah na področju ZLD Koper.

Odločno zahtevamo, da preklicke neresnične trditve in žalitve, izrečene na račun lovskih družin in kinološke komisije pri ZLD Koper. Izrecno zahtevamo, da zadevo obravnava strokovni odbor pri Kinološki zvezi Slovenije. Krivce lažnih informacij mora obravnavati disciplinsko razsodišče.

Kinološka komisija
pri Zvezi
lovskih družin Koper

Pomladanska zrejna in pomladanska poljska preizkušnja ptičarjev ZLD Ljubljana

sta bili 27. aprila 1967 v lovišču Ljubljansko polje. Poročilo bo objavljeno v glasilu Kinološke zveze Slovenije, Kinolog, št. 4/76.

Društvo ljubiteljev ptičarjev in šarivcevc

Prijavljene paritve

Vsi navedeni psi plemenjaki in plemenjakinje so uspešno opravili preizkušnjo. Kratice d, pd, odl pomenijo telesno oceno dobro, prav dobro, odlično.

Nem. kdl. ptičarji (JRPki):

Arno Pohorski, pd – Ciba pd. Leglo 22. 5. Rejec Florian Jager, Ceršak 27/b, Sentilj.

Adi Hrašenski, pd – Dika Dolička, odl. Leglo 9. 5. Rejec Karel Klement, Dolič 119, Kuzma.

Beno, d – Bistra, d. Leglo 1. 4. Rejec Franc Zivec, Vitovlje 50, Šempas.

Amor von der Saarschleife, pd – Duse del Piave, pd. Leglo 11. 6. Rejec Dominik Smerkolj, Duplica 15, Kamnik.

Blic Obreški, odl – Ajda Starška, d. Leglo 5. 6. Rejec Ivo Korun, Pondor 17, Tabor.

Apis Sandis, pd – Cita Vodrarska, pd. Leglo 26. 6. Rejec Avgust Pasterk, Muta ob Dravi 151.

Blic Obreški, odl – Čima, pd. Leglo 19. 6. Rejec Štefan Smodiš, Rankovci 26, Tišina.

Epagneul bretoni (JRPeB):

Dir, pd – Rika Vipavska, d. Leglo 10. 5. Rejec Franc Preskar, Zupančičeva 6, Krško,

Ari delle Vallate, odl – Nina delle Vallate, d. Leglo 3. 6. Rejec Dušan Marc, Dolenje 1, Ajdovščina.

Nem. ostrodlaki ptičarji-žimavci (JRPos):

Graf vom Seeberg, pd – Dina Polenška, pd. Leglo 25. 4. Rejec Franc Feuš, Rajh Nade 14, Ljutomer.

Angleški seter, zanj značilna je pretežno bela barva
Foto VI. Pleničar

Cigo Prleški, pd – Čaplja Ledavska, pd. Leglo 18. 5. Rejec Aleksander Kološa, Pordašinci 6, Prosenjakovci. Cigo Prleški, pd. – Dina, pd. Leglo 1. 6. Rejec Edi Štaman, Cven n. h., Ljutomer.

Cigo Prleški, pd. – Bina Janška, odl. Leglo 1. 7. Rejec Ivan Potočnik, Prebold 127, Prebold.

Ari Janški, pd – Aga, pd. Leglo 22. 6. Rejec Slavko Banjad, Ob potoku 8, Hoče.

Nem. prepeličarji (JRPr):

Runo Savinjski, odl – Alda Pajkeška, pd. Leglo 25. 6. Rejec Alojz Potočnik, Kolodvorska 3, Grosuplje.

Kdl. jazbečarji (JRJki):

Savo, pd – Rakosvolgyi Tunde, pd. Leglo 25. 6. Rejec Franc Rakuša, Sela 37, Hajdina.

Res. jazbečarji (JRJri):

Kičo Rakovski, pd – Bara, pd. Leglo 7. 7. Rejec Vlado Ogrizek, Kostrivnica, Podplat.

Koker španjeli (JRKŠ):

Črt Klanški, pd – Bistra, d. Leglo 21. 6. Rejec Anica Počivavšek, Ulica 1. junija 26/a, Trbovlje.

Istr. kdl. goniči (JRGki):

Edi, d – Gorša, odl. Leglo 2. 7. Rejec Boris Marc, Planina 96, Ajdovščina.

Astor, pd – Diana, pd. Leglo 15. 5. Rejec Jože Kavčič, Preserje 79, Branik.

Rolf Mehovski, pd – Ika, odl. Leglo 25. 4. Rejec Jože Košar, Žurkov dol 13, Sevnica.

Aras Dešna Puštalski, pd – Bistra, pd. Leglo 7. 7. Rejec Ludvik Lotrič, Dražgoše, Železniki.

Aras Dešna Puštalski, pd – Barica, d. Leglo 30. 7. Rejec Ivan Setnikar, Polhov Gradec 93.

Aron, odl – Ada, pd. Leglo 29. 4. Rejec Zdravko Verčič, Šentvid pri Stični 130.

Arno, odl – Jaga, pd. Leglo 3. 7. Rejec Ivan Centrih, Dobje, Planina.

Bor, d – Bita, pd. Leglo 18. 7. Leglo 18. 7. Rejec Franc Jakše, Orehovica 25, Sentjernej.

Res. istr. goniči (JRGri):

Bor Sorškoplaninski, odl – Ajka, d. Leglo 18. 6. Rejec Miha Pogorevčnik, Gozdna pot 23, Slovenj Gradec. Nek, odl – Ciba, pd. Leglo 10. 7. Rejec Vinko Gorše, Dolenja vas 77, Dolenja vas.

Brak-jazbečarji (JRBj):

Argo, pd – Jasna Reseniška, pd. Leglo 7. 7. Rejec Ivan Kordež, Neža, Dravograd. Bil, odl – Bakica, pd. Leglo 10. 7. Rejec Anton Kodrič, Šutna 24, Podbočje.

Agič, pd – Živa, odl. Leglo 30. 7. Rejec Anton Balantič, Stahovica.

Boj, pd – Bistra, d. Leglo 5. 7. Rejec Viktor Saksida, Šmarje 11, Branik.

Bavarski barvarji (JRBb):

Dunau v. Laudon, odl – Jela, pd. Leglo 14. 7. Rejec Jože Štimec, Pirče, Kočevska Reka.

Lovski terierji (JRLT):

Bezi vom Perdla Bach, odl – Beba, pd. Leglo 23. 6. Rejec Ciril Glavan, Streliška 28, Ljubljana.

Egan von Spadenberg, pd – Biba, odl. Leglo 5. 7. Rejec Ignac Rop, Podlehnik 40/a.

Brin, pd – Arka, pd. Leglo 9. 5. Rejec Franc Mencinger, Mislinja 220.

Car Kovaški pd – Gora Janinska, pd. Leglo 13. 7. Rejec Vinko Cverle, Nova vas, Šentjur.

Bezi vom Perdla Bach, odl – Agi, pd. Leglo 23. 7. Rejec Franc Pipan, Zbilje 32 a, Medvode.

Posavski goniči (JRGp):

Kič, odl – Šuma Galovška, odl. Leglo 19. 5. Rejec Vladimir Rztresen, Lučine 32, Gorenja vas.

Azar, odl – Oka, d. Leglo 15. 5. Rejec Franc Mencinger, Mislinja 220.

Azar, odl – Cesa Osreška, pd. Leglo 9. 5. Rejec Franc Mencinger, Mislinja 220.

Azar, odl – Taja, d. Leglo 27. 7. Rejec Edi Lapornik, Kuretno 20, Laško.

Ado Dobrepoljski, pd – Astra, pd. Leglo 1. 7. Rejec Zdravko Verčič, Šentvid pri Stični 130.

Lasov, odl – Zida, pd. Leglo 21. 7. Rejec Jože Počkar, Barka 19, Vreme.

Vladimir Pleničar s svojim Pikom Šmarnogorskim leta 1959, ko je prvo leto predsedoval Društvu ljubiteljev ptičarjev. Predsednik DLP je bil do leta 1973, potem pa njegov častni predsednik do svoje smrti, 2. 3. 1976. Več let je bil tudi podpredsednik Kinološke zveze Slovenije, član kinološke komisije LZS ter 15 let kinološki referent v svoji LD Vodice.

Njegove zasluge v kinologiji in lovstvu so velike. Malo jih je, ki bi delovali s takšnim navdušenjem in zagonom kakor on. Vladimir – po poklicu zobozdravstveni delavec, višji dentist – je bil od svojih 68 dopolnjenih let 48 let vnet lovec in 50 let organiziran planinec. Uveljavil se je tudi kot pisec in fotograf v glasilu Lovec, večkrat s psevdonomom Dinko. Leta 1973 je bil med soustanovitelji Fotokino kluba Diana, kot član uredniškega odbora glasila Lovec pa je sodeloval od l. 1968 do svoje smrti. Kot velik ljubitelj narave je v LD Vodice ustanovil tudi enoto varstva narave – Gorsko stražo.

Za svoje zasluge je prejel vsa odlikovanja Lovske zveze Slovenije in Kinološke zveze Slovenije ter plaketo revije Lovec I. stopnje. Kot vodnik psov je dobil srebrni in zlati znak »Vodnik«, kot planinec pa zlato planinsko značko. (O VI. Pleničarju beri tudi na strani 122.) Uredništvo

Lasov, odl – Bistra, pd. Leglo 15. 7. Rejec Ančka Udovič, Unec 115, Rakek.

Lasov, odl – Ciga, pd. Leglo 19. 7. Rejec Ančka Udovič, Unec 115, Rakek.

Lasov, odl – Jurka Studenška, pd. Leglo 28. 6. Rejec

Ančka Udovič, Unec 115, Rakek.

Lasov, odl – Dajda, odl. Leglo 8. 7. Rejec Ančka Udovič, Unec 115, Rakek.

Kinološka zveza Slovenije

CENIK

za lov inozemskih lovskih gostov v SR Sloveniji

Potrjen 6. 3. 1976 na seji uprav. odbora LZS in velja od 1. 4. 1976

Inozemski lovski gostje smejo loviti v loviščih lovskih družin Slovenije pod pogoji ki jih navaja ta cenik.

Vse informacije o lovu posreduje Lovska zveza Slovenije, 61 000 Ljubljana, Župančičeva 9, telefon Ljubljana (061) 21-245 in 21-819.

I. Splošna določila

Dnevne lovne pristojbine, odstrelnine, plen (divjačina) in druge usluge se plačujejo v dolarjih ali drugih devizah, preračunano na osnovi ZDA dolarja.

Trofeje se ocenjujejo po obrazcu Mednarodnega lovskega sveta (CIC).

Strel na jelenjad je dovoljen na razdaljo 150 m z lovsko risanico najmanj kalibra 7 mm in s kroglo udarne moči najmanj 250 kgm. Srnjad in gamse je dovoljeno streljati z lovsko risanico kalibra 6,5 mm in z močnejšim, pa tudi z nabojem 5,6 × 61.

Strel na medveda je dovoljen do 150 m razdalje z lovsko risanico kalibra 7 × 64 ali z močnejšim in z nabojem udarne moči najmanj 250 kgm.

Za divje prašiče veljajo naboji kakor za jelenjad.

Za divjega petelina in ruševca so dovoljene šibre najmanj 3,5 mm, razen tega pa tudi lovška risanica, vendar ne malokalibrska puška kalibra .22 LR.

Za navedeno malo divjad so dovoljene šibre z naslednjimi najmanjšimi premeri:

poljska jerebica, kozica	2,5 mm
zajec, fazan, divja raca	3 mm

Pri lovu na malo divjad je dovoljeno uporabljati šibre, ki se polnijo največ z dvema nabojema.

Na lovu je lovski gost dolžan upoštevati navodila spremljevalca in streljati le na divjad, katero mu ta določi. Če gost upleni (ali obstrelji) divjad, ne da bi za to dobil od spremljevalca dovoljenje, plača kot odškodnino dvojno odstrelno takso ali odškodnino za zastrelitev.

Vse cene v ceniku so minimalne.

Če so cene v nekaterih loviščih Slovenije višje od cen v tem ceniku, je goste o njih treba seznaniti pred lovom.

II. Lovne pristojbine, odstrelnine, odkup divjačine

Jelenjad

Lovna doba na:

jelena od 16. VIII. do 31. XII.	
košuto in tele od 1. X. do 15. I.	ruk od 10. IX. do 5. X.

Dnevna lovna pristojbina vsakega gosta 25 \$.

S to pristojbino je plačano:

- vstop v lovišče,
- spremljevalec,
- uporaba lovskih naprav,
- priprava trofeje za transport,
- organizacija lova,
- uporaba psa, večšega sledenja po krvnem sledu.

a) Odstrel jelena:

do 130 točk	180 \$
od 130,1 do 150 točk	300 \$

od 150,1 do 160 točk	360 \$
od 160,1 do 170 točk	480 \$
od 170,1 do 175 točk	720 \$
od 175,1 do 180 točk	900 \$
od 180,1 do 185 točk	1000 \$
od 185,1 do 190 točk	1150 \$
od 190,1 do 195 točk	1400 \$
od 195,1 do 200 točk	1700 \$
od 200,1 do 204 točk	2200 \$
od 204,1 do 207 točk	2650 \$
od 207,1 do 210 točk	3100 \$
za vsako nadaljnjo točko po	350 \$

Za zastreljenega in nenajdenega jelena plača lovski gost odškodnino 500 \$, pod pogojem, da je bil v navzočnosti lovskega gosta uporabljen pes, več sledenja po krvnem sledu.

Kot trofeja pripada lovskemu gostu rogovje z lobanjo.

b) Odstrel košute ali teleta:

Odstrelnina za košuto ali tele 25 \$
Za zastreljeno in nenajdeno košuto ali tele plača lovski gost 150 dolarjev odškodnine, pod pogojem, da je bil v njegovi navzočnosti uporabljen pes, več sledenja po krvnem sledu.

c) Odkup uplenjene jelenjadi je možen po dnevni tržni ceni.

Srnjad

Lovna doba na:

srnjaka od 1. VI. do 31. X.	
prsk od 25. VII. do 15. VIII.	
srno in mladiča od 1. IX. do 31. XII.	

Dnevna lovna pristojbina vsakega gosta 20 \$.

S to pristojbino je plačano:

- vstop v lovišče,
- spremljevalec,
- uporaba lovskih naprav,
- priprava trofeje za transport,
- organizacija lova,
- uporaba psa, večšega sledenja po krvnem sledu.

a) Odstrel srnjaka:

do 60 točk	50 \$
od 60,1 do 70 točk	75 \$
od 70,1 do 80 točk	100 \$
od 80,1 do 90 točk	145 \$
od 90,1 do 95 točk	180 \$
od 95,1 do 100 točk	220 \$
od 100,1 do 105 točk	270 \$
od 105,1 do 110 točk	300 \$
od 110,1 do 115 točk	360 \$
od 115,1 do 120 točk	480 \$
za vsako nadaljnjo točko do 130 točk	75 \$
za vsako nadaljnjo točko prek 130 točk po	120 \$

Za zastreljenega in nenajdenega srnjaka plača gost 100 \$, pod pogojem, da je bil v njegovi navzočnosti uporabljen pes, več sledenja po krvnem sledu.

Kot trofeja pripada lovskemu gostu rogovje z lobanjo.

Konec julija gredo srnjaki že na klic

Foto M. Danegger

b) Odstrel srne in mladiča:

Odstrelnina za srno ali mladiča 25 \$

Za zastreljeno in nenajdeno srno ali mladiča plača lovski gost odškodnino 60 \$, pod pogojem, da je bil v njegovi navzočnosti uporabljen pes, večč sledenja po krvnem sledu.

c) Odkup uplenjene srnjadi je možen po dnevni tržni ceni.

Mufloni

Lovna doba od 1. X. do 31. XII.

Dnevna lovna pristojbina vsakega gosta 20 \$.

S to pristojbino je plačano:

- vstop v lovišče,
- spremljevalec,
- uporaba lovskih naprav,
- priprava trofeje za transport,
- organizacija lova,
- uporaba psa, veččega sledenja po krvnem sledu.

a) Odstrel ovna:

do 150 točk	360 \$
od 150,1 do 165 točk	480 \$
od 165,1 do 175 točk	720 \$
od 175,1 do 185 točk	850 \$
od 185,1 do 195 točk	1000 \$
od 195,1 do 205 točk	1200 \$
od 205,1 do 210 točk	1800 \$
za vsako nadaljnjo točko po	250 \$

Za zastreljenega in nenajdenega muflona-ovna plača gost odškodnino 500 \$, pod pogojem, da je bil v njegovi navzočnosti uporabljen pes, večč sledenja po krvnem sledu. Kot trofeja pripadajo lovskemu gostu rogovi z lobanjo.

b) Odstrel ovce ali mladiča:

Odstrelnina za ovco ali mladiča 100 \$

Za zastreljeno in nenajdeno ovco ali mladiča plača gost 100 \$ odškodnine, pod pogojem, da je bil v njegovi navzočnosti uporabljen pes, večč sledenja po krvnem sledu.

c) Odkup uplenjene divjadi je možen po dnevni tržni ceni.

Gamsi

Lovna doba na:

kozla od 1. VIII. do 31. XII.

prsk od 1. XI. do 10. XII.

kozy od 1. IX. do 31. XII.

Dnevna lovna pristojbina vsakega gosta 25 \$.

S to pristojbino je plačano:

- vstop v lovišče,
- spremljevalec,
- uporaba lovskih naprav,
- priprava trofeje za transport,
- organizacija lova.

a) Odstrel kozla ali koze:

do 70 točk	150 \$
od 70,1 do 80 točk	180 \$
od 80,1 do 85 točk	250 \$

od 85,1 do 90 točk	300 \$
od 90,1 do 95 točk	360 \$
od 95,1 do 100 točk	420 \$
od 100,1 do 103 točk	480 \$
od 103,1 do 106 točk	600 \$
od 106,1 do 109 točk	720 \$
za vsako nadaljnjo točko po	250 \$

Za zastreljenega in nenajdenega kozla ali kozo plača lovski gost odškodnino 300 \$.
Lovskemu gostu pripadajo kot trofeja roglji z lobanjo in čop.

b) Odkup uplenjene divjadi je možen po dnevni tržni ceni.

Medved

Lovna doba: teden dni pred polno luno februarja, marca, aprila, oktobra, novembra in decembra.
Dnevna lovna pristojbina vsakega gosta je 50 \$.

S to pristojbino je plačano:

- vstop v lovišče,
- spremljevalec,
- uporaba lovskih naprav,
- izkoženje medveda,
- organizacija lova,
- uporaba psa, večšega sledenja po krvnem sledu.

a) Odstrel medveda:

do 200 točk	1000 \$
od 200,1 do 210 točk	1300 \$
od 210,1 do 220 točk	1500 \$
od 220,1 do 230 točk	1600 \$
od 230,1 do 240 točk	1700 \$
od 240,1 do 250 točk	2000 \$
od 250,1 do 260 točk	2200 \$
od 260,1 do 270 točk	2400 \$
od 270,1 do 280 točk	2650 \$
od 280,1 do 290 točk	2900 \$
od 290,1 do 300 točk	3100 \$
za vsako nadaljnjo točko po	200 \$

Za zastreljenega in nenajdenega medveda plača lovski gost odškodnino 1200 \$, pod pogojem, da je bil v njegovi navzočnosti uporabljen pes, več sledenja po krvnem sledu.

Za zgrešeni strel na medveda plača lovski gost odškodnino 120 \$.

Kot trofeja pripada gostu koža z lobanjo.

b) Odkup uplenjene divjadi je možen po dnevni tržni ceni.

Divji petelin in ruševac

Lovna doba na:

divjega petelina od 1. V. do 31. V.
ruševca od 1. V. do 15. VI.

Dnevna lovna pristojbina vsakega gosta 25 \$.

S to pristojbino je plačano:

- vstop v lovišče,
- spremljevalec,
- uporaba lovskih naprav.

Odstrelnina za divjega petelina	700 \$
Odstrelnina za ruševca	350 \$

Odškodnina za zastreljenega ali s šibrami zgrešenega velikega petelina je 500 \$, za ruševca pa 250 \$.

Kot trofeja pripada gostu divji petelin ali ruševac.

Gozdni jereb

Lovna doba od 16. VIII. do 30. XI.

Dnevna lovna pristojbina 20 \$.

S to pristojbino je plačano:

- vstop v lovišče,
- spremljevalec.

Odstrelnina za gozdnega jereba 50 \$

Odškodnina za zastreljenega in nenajdenega gozdnega jereba 25 \$

Kot trofeja pripada gostu gozdni jereb.

Divji prašiči

Lovna doba: od 16. VII. do 31. I.

Dnevna lovna pristojbina vsakega gosta 25 \$.

S to pristojbino je plačano:

- vstop v lovišče,
- spremljevalec,
- uporaba lovskih naprav,
- priprava trofeje za transport,
- organizacija lova,
- uporaba psa, večšega sledenja po krvnem sledu.

Odstrelnina za merjasca:

90 točk	120 \$
od 90,1 do 100 točk	240 \$
od 100,1 do 105 točk	360 \$
od 105,1 do 110 točk	420 \$
od 110,1 do 115 točk	540 \$
od 115,1 do 120 točk	720 \$
od 120,1 do 125 točk	1200 \$
za vsako nadaljnjo točko po	120 \$

Odškodnina za zastreljenega merjasca 240 \$

Odstrelnina za mladiča 40 \$

Odstrelnina za lanščaka 50 \$

Odstrelnina za svinjo 85 \$

Odškodnina za zastreljenega mladiča 25 \$

Odškodnina za zastreljenega lanščaka 40 \$

Odškodnina za zastreljeno svinjo 75 \$

Če se pogona udeleži najmanj 15 gostov, lov lahko plačajo pavšalno, po osebi 50 dolarjev dnevno.

S tem pavšalnim zneskom je plačana dnevna lovna pristojbina in odstrelnina za divje prašiče, uplenjene na pogonu.

Kot trofeja pripadajo gostu čekani. Če gost vzame kožo ali samo glavo, je zaželeno, da odkupi tudi divjačino; če je ne odkupi, plača 50 % vrednosti divjačine.

Odkup uplenjene divjadi po dnevni tržni ceni.

Mala divjad

Dnevna lovna pristojbina za vsakega gosta 20 \$.

S to pristojbino je plačano:

- vstop v lovišče,
- organizacija lova.

Odstrelnine:

zajec (lovna doba od 15. X. do 31. XII.)	20 \$
fazan (lovna doba od 1. IX. do 15. I.)	7 \$
poljska jerebica (lovna doba od 1. IX. do 30. XI.)	7 \$
divja raca (lovna doba od 1. IX. do 15. I.)	5 \$
golob, grlica (lovna doba od 1. VIII. do 31. XII.)	1 \$
kozica (lovna doba od 1. VIII. do 31. XII.)	1 \$

Pri lovu na malo divjad se plača uporaba šolanega psa 15 \$ dnevno.

Dnevnicca gonjaču ali nosaču je 15 \$.

Uplenjena divjad pripada lovskemu gostu.

**LD Juršinci pri Ptuju
priredi ob 35-letnici vstaje,
11. julija 1976,**

pred lovskim domom v Juršincih:

- meddružinsko strelsko tekmovanje na umetne golobe, ekipe in posamezniki, pričetek ob 8. uri;
- lovski ples od 15. do 24. ure, igra ansambel »6 mladih« iz Maribora;
- nastop humoristov mariborskega gledališča, ob 17. uri;
- bogat srečolov.

Poskrbljeno bo za lovske in druge specialitete ter odlično domačo kapljico.

V slabem vremenu bo prireditev naslednjo lepo nedeljo.

Vljudno vabljeni!

LOVSKA DRUŽINA KOVOR

priredi v nedeljo, 1. 8. 1976, na svojem strelišču v Podbrezjah

STRELSKO TEKMOVANJE

na umetne golobe, »bežečega merjasca« in v tarčo »srnjak«.

Za nagrade in dobro počutje poskrbljeno.

Vabljeni!

Lovska zveza
Slovenije
in
Kompas — Ljubljana

organizirata štiridnevno ekskurzijo na

**VSEDRŽAVNO ČEŠKOSLOVAŠKO
LOVSKO RAZSTAVO
v Čeških Budjevicah**

Poleg Češkoslovaške bodo na razstavi sodelovale tudi Jugoslavija, Nemška demokratična republika, Sovjetska zveza, Poljska, Mongolija in druge. Razstava bo pod pokroviteljstvom Mednarodnega sveta za lov in ohranitev divjadi (CIC).

Na programu je tudi ogled starejše češke zbirke lovskih trofej v Konopištu in velike fazanerije v Židlohovicah.

Podroben program bo Kompas razposlal vsem področnim lovskim zvezam in lovskim družinam. Odhod z avtobusi iz Ljubljane 29. avgusta in povratek 1. septembra 1976.

Cena aranžmaja na osebo: 2150 din.

**Prijave sprejema do 11. 8. 1976 Kompas,
61000 Ljubljana, Miklošičeva 11,
telefon (061) 327-761, inter. 381.**

SLOVENIJALES

ALPLES

ŽELEZNIKI

telefon (064) 67-121

PREDSOBNO POHIŠTVO

ALFA LOVSKA

Kam z lovskim priborom in garderobo?

Elementi predsobne garniture ALFA v lovski izvedbi, opremljeni s ključavnicami, vam omogočajo varno in funkcionalno shranjevanje lovskega pribora in garderobe.

V času do 31. 12. 1976 ima vsak član lovske družine pri nakupu ALFE v lovski izvedbi 5% popust, če predloži izjavo po temle vzorcu:

Podpisani

bivajoč v (kraj, ulica, št.)

sem član Lovske družine

Podpis kupca Alfe:

Jagode — darilo posek in goličav... Avtor slike neznan, slika original je v Pokrajinskem muzeju Celje